

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Lokalnego Programu
Rewitalizacji dla Miasta i
Gminy Kunów

Kunów, luty 2018 r.

Na zlecenie:

Urząd Miasta i Gminy w Kunowie
ul. Warszawska 45B, 27-415 Kunów

Opracowanie:

mgr inż. Anna Szelażewicz

Współpraca:

mgr inż. Marta Kostka

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	4
1 WSTĘP	5
1.1 Cel i zakres opracowania Prognozy Oddziaływania na Środowisko	6
1.2 Metody oceny Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów	8
2 ANALIZA ZAWARTOŚCI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY KUNÓW	9
2.1 Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi gminy.	9
2.2 Cel i zakres Lokalnego Programu Rewitalizacji	9
3 ZASOBY PRZYRODNICZE I AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA, NA TERENIE OBJĘTYM PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	18
3.1 Środowiskowe uwarunkowania terenu rewitalizacji	19
3.2 Aktualny stan jakości środowiska na terenie objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji	33
3.3 Inne aspekty funkcjonowania gminy rzutujące na stan jakości środowiska	39
3.4 Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	43
4 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO DZIAŁAŃ	44
4.1 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.....	44
4.2 Prawne aspekty realizacji LPR na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	45
5 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	54
6 PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	60
6.1 Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami..	60
6.2 Szczegółowa ocena wpływu kluczowych działań prowadzonych w ramach LPR	67
7 OPIS PRZEWIDYWANYCH DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ ZADAŃ LPR.....	74
8 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE WRAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	78
9 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA....	78
10 MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	80
11 BIBLIOGRAFIA.....	80

Spis tabel

Tabela 1 - Charakterystyka JCWP na terenach objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji.	23
Tabela 2 - Charakterystyka JCWPd na terenach objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji	24
Tabela 3 - Charakterystyka JCWPd nr 103 zlokalizowanej w północnej części gminy.	24
Tabela 4 - Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego	32
Tabela 5 - Wyniki pomiarów jakości powietrza w strefie świętokrzyskiej w roku 2015	34
Tabela 6 - Charakterystyka JCWPd na terenach objętych i bezpośrednio sąsiadujących z obszarami objętymi LPR	37
Tabela 7 - Wyniki pomiarów monitoringu poziomów PEM w środowisku w roku 2016 (źródło: WIOŚ)	39
Tabela 8- Ilość usuniętego azbestu w ramach Programu Usuwania Azbestu (źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024).....	42
Tabela 9 - Obszary spójności Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów i Strategii Europa 2020	55
Tabela 10 - Potencjalny wpływ zadań w ramach przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko w odniesieniu do etapu realizacji i eksploatacji – I grupa przedsięwzięć LPR.....	63
Tabela 11 - Potencjalny wpływ na środowisko zadań na etapie realizacji i eksploatacji dla przedsięwzięć z grupy II LPR. ...	64
Tabela 12 - Potencjalny wpływ na środowisko zadań na etapie realizacji i eksploatacji dla przedsięwzięć z grupy III LPR. ...	65
Tabela 13 - Wpływ przedsięwzięć objętych LPR na poszczególne elementy środowiska.....	66

Spis ilustracji

Rysunek 1 - Obszary zdegradowane na terenie miasta i gminy Kunów (źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów).....	11
Rysunek 2 - Obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Kunów (źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów)	12
Rysunek 3 - Lokalizacja przedsięwzięć w trzech okręgach rewitalizacyjnych na tle JCWP (źródło: www.geoportal.gov.pl) .	22
Rysunek 4 - Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych na tle GZWP (źródło: www: epsh.pgi.gov.pl/epsh/)	25
Rysunek 5 -Granice Obszaru Chronionego Doliny Kamiennej (źródło: Uchwała nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej)	27
Rysunek 6 - Obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Kunów (źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów)	29
Rysunek 7- Lokalizacja sołectwa Nietulisko Duże na tle Korytarza ekologicznego Lasy Starachowickie i Siekierzynskie (GKPdC-5B) (źródło: mapa.korytarze.pl).....	31
Rysunek 8 - Lokalizacja głównych obiektów rewitalizacyjnych względem obszarów zagrożenia powodziowego - niskie prawdopodobieństwo, raz na 500 lat (Q 0,2%) (źródło: www.mapy.isok.gov.pl)	40
Rysunek 9 - Proces wdrażania programu/przepływ informacji w ramach Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów (źródło: LPR dla Gminy i Miasta Kunów)	79

Spis wykresów

Wykres 1 - Procentowy udział wykorzystania terenu w powierzchni ogólnej gminy (źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024)	20
Wykres 2- Procentowy udział klas gleb w powierzchni użytków rolnych (źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021—2024).....	21

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotowa Prognoza Oddziaływania na Środowisko wykonana dla potrzeb Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów została sporządzona zgodnie z wymogami następujących dokumentów:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2017 poz. 519)
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2017 poz. 1405)

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jest jednym z instrumentów prawnych ochrony środowiska. Wykonuje się ją w celu oceny skutków dla środowiska, jakie spowoduje realizacja dokumentów planistycznych opracowywanych przez władze publiczne.

Zakres Prognozy Oddziaływania na Środowisko obejmuje informacje ogólne o LPR, w tym powiązania z dokumentami strategicznymi, opisuje obszar wsparcia wyznaczony w Lokalnym Programie Rewitalizacji oraz określa, analizuje i ocenia stan środowiska, problemy ochrony środowiska, przewidywane oddziaływania na środowisko, w tym: obszary NATURA 2000, ludzi, wodę, powietrze i inne.

W przypadku braku realizacji założeń zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji może dojść do zahamowania rozwoju terenów inwestycyjnych i zmniejszenie tempa rozwoju, degradacja budynków jak i terenów obszaru rewitalizacji, pogorszenia atrakcyjności gminy związanej z brakiem obiektów kulturalnych, turystycznych, rekreacyjnych i gastronomicznych i wzrost niezadowolenia mieszkańców spowodowany brakiem nowych miejsc pracy, ograniczonym dostępem do usług socjalnych jak i wydarzeń o charakterze kulturalno-rekreacyjnym oraz wzrostu zanieczyszczenia powietrza poprzez brak realizacji zadań z zakresu odnawialnych źródeł energii.

Analiza działań rewitalizacyjnych wykazała, że większość zakładanych przedsięwzięć będzie pozytywnie lub obojętnie oddziaływać badane aspekty i jedynie w niektórych aspektach pojedynczych przypadkach oddziaływanie może mieć mieszany, bądź niekorzystny charakter. Poziom szczegółowości informacji o przedsięwzięciach związanych z rozwojem turystyki i agroturystyki nie pozwala na skuteczne rozpoznanie skali ingerencji w powyższe aspekty środowiskowe. W związku z powyższym niezbędne jest planowanie lokalizacji i skali przedsięwzięcia oraz niejako uprzedzanie potencjalnych konfliktów. Konieczne jest, aby dokonać skrupulatnej i profesjonalnej oceny projektu w aspekcie jego dokładnego usytuowania, a co za tym idzie - spełnić wszelkie wymagania prawne dotyczące danych rozwiązań na konkretnym terenie. W dokumencie też opisano działania służące zapobieganiu i ograniczaniu oddziaływań na elementy środowiska przyrodniczego, mających zastosowanie w przypadku omawianego dokumentu. Z uwagi na wielkość oddziaływania nie jest wymagane prowadzenie działań kompensujących. Wystarczające są działania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie.

1 Wstęp

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jest jednym z instrumentów prawnych ochrony środowiska. Wykonuje się ją w celu oceny skutków dla środowiska, jakie spowoduje realizacja dokumentów planistycznych opracowywanych przez władze publiczne. Kluczowym elementem i dokumentem powstającym na etapie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest prognoza oddziaływania na środowisko.

Główną podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2017 poz. 1405), który mówi o konieczności przeprowadzenia oceny w przypadku:

- koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego;
- polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

Podstawowymi dokumentami unijnymi wdrażanymi do polskiego prawodawstwa ww. ustaw są:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985 z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),

- Dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, z późn. zm.).

1.1 Cel i zakres opracowania Prognozy Oddziaływania na Środowisko

---

Celem przedmiotowej Prognozy Oddziaływania na Środowisko jest ustalenie potencjalnego znaczącego oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów (LPR), oraz ocena ich natężenia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, pismem z dnia 5.12.2017 r. uzgodnił następujący zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Treść prognozy musi być zgodna ze wskazaniem zawartymi w art. 51 ww. ustawy. W przypadku, gdy którykolwiek element ww. przepisu nie ma odniesienia w treści założeń projektu dokumentu, należy podać stosowną informację wraz z uzasadnieniem.

Prognoza w szczególności powinna odnieść się do następujących kwestii:

- 1) Scharakteryzować zasoby przyrodnicze i ocenić aktualny stan środowiska, w tym przyrodniczego, na terenie objętym opracowaniem projektu dokumentu.
- 2) Dokonać analizy i oceny wpływu realizacji ustaleń projektu na wszystkie elementy środowiska ze wskazaniem, w jaki sposób i w jakiej skali przyjęte rozwiązania mogą przekształcić środowisko. Ocena przede wszystkim powinna odnieść się do planowanych działań, które mogą zaliczać się do przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71) a także tych, które mogą negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 Wzgórza Kunowskie PLH260039 z uwzględnieniem oddziaływań skumulowanych. Należy odnieść się m.in. do planowanych inwestycji wymienionych w piśmie tu. Organu znak WPN-II.410.162.2017.AN z dnia 13.10.2017 r. dot. odmowy uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu. W przypadku działań inwestycyjnych, w stosunku do których zostały już przeprowadzone (lub są w trakcie) postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko lub obszary Natura 2000, należy podać taką informację wraz z wnioskami z postępowania.
- 3) Należy ocenić wpływ realizacji założeń projektu na występujące w granicach gminy formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust 1 pkt 1-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.), takie jak: obszar Natura 2000 Wzgórza Kunowskie, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej i pomniki przyrody. W prognozie należy dokonać analizy i oceny oddziaływań planowanych działań na ww. formy ochrony przyrody, w kontekście obowiązujących warunków ochrony wynikających z ustawy o

ochronie przyrody (w tym art. 33 ust. 1) oraz właściwych aktów prawa miejscowego (dane o ww. dokumentach dostępne są na stronie internetowej tut. Urzędu).

- 4) Wymagana jest analiza i ocena wpływu oraz skutków realizacji projektu Programu w kwestiach:
- ochrony różnorodności biologicznej, np. ochrony terenów zieleni i zadrzewień, ekosystemów wód powierzchniowych;
  - chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów ze wskazaniem założeń projektu, które mogą spowodować naruszenie zakazów, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody;
  - ochrony drożności korytarzy ekologicznych;
  - ochrony zdrowia ludzi oraz warunków życia mieszkańców;
  - ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, w tym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 420, a także ew. ujęć wód podziemnych i ich stref ochronnych;
  - ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi;
  - ochrony gleby i rzeźby terenu;
  - ochrony krajobrazu;
  - ochrony klimatu, m.in. w zakresie analizy założeń projektu mających wpływ na łagodzenie skutków zmian klimatu oraz służących adaptacji do jego zmian;
  - zasad odprowadzania i oczyszczania ścieków;
  - gospodarki odpadami, z uwzględnieniem segregacji odpadów i ich odzysku;
  - ochrony kopalni;
  - ryzyka zagrożenia powodziowego oraz analizy uwzględnionych w projekcie rozwiązań służących ochronie środowiska, a zwłaszcza ludzi i mienia, w sytuacji powodzi;
  - ryzyka wystąpienia ewentualnych poważnych awarii.
- 5) Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), w prognozie należy przeanalizować i ocenić czy projekt dokumentu uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Między innymi, istotne jest przeprowadzenie analizy czy i w jaki sposób w projekcie dokumentu zostały uwzględnione cele środowiskowe określone w zaktualizowanym „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r., Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.).
- 6) Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), w prognozie należy przedstawić:
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
  - rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie jak również kompensację przyrodniczą w przypadku prognozowanych negatywnych oddziaływań na środowisko,

w tym na przyrodę, mogących być rezultatem realizacji dokumentu, które muszą być poprzedzone szczegółową analizą i odpowiednio uzasadnione;

- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku takich rozwiązań.

Prognoza powinna zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym, w celu przedstawienia każdemu, kto jest zainteresowany, a nie posiada specjalistycznej wiedzy z zakresu ochrony środowiska, informacji na temat ustaleń projektu dokumentu i prognozy, a przede wszystkim wpływu realizacji postanowień dokumentu na środowisko.

Informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane m.in. do zawartości i stopnia szczegółowości projektu dokumentu. Ponadto, zgodnie z art. 52 ust. 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) w prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Uwzględniając art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), prognoza powinna zawierać oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy, stanowiące załącznik do prognozy. W oświadczeniu należy zawrzeć klauzulę o której mowa w art. 74a ust. 3 ustawy.

W projekcie Programu należy zamieścić odpowiednie ustalenia, które określają warunki realizacji założeń tego dokumentu umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ww. ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu poddaje projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy, w tym przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W celu zaopiniowania projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko należy przedłożyć w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej (płyta CD).

1.2 Metody oceny Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów

---

Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów wykorzystano głównie metody opisowe. Analizy i wynikające z nich wnioski zawarte w przedmiotowej strategii zostały odniesione do stanu środowiska na terenie gminy przedstawionego we właściwych dokumentach (takich jak program ochrony środowiska, plan gospodarki niskoemisyjnej, strategia rozwoju miasta), publikacjach, w tym na raportach i opracowaniach środowiskowych, a także innych lokalnych dokumentach strategicznych.

Kluczowym elementem była ocena wpływu realizacji ustaleń projektu w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań, które mogą się kwalifikować do inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 71). W prognozie analizowano również wszelkie aspekty oddziaływania opisanych w strategii celów na wartości przyrodnicze form ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz. 142). Analiza realizacji założeń projektu pozwoliła na zidentyfikowanie potencjalnych zagrożeń środowiskowych, określenie ich skali i natężenia oraz ewentualnych możliwości ich eliminacji.

Elementem końcowym przeprowadzanych analiz było w koniecznych przypadkach wskazanie środków łagodzących lub kompensujących wpływ poszczególnych elementów strategii rozwoju na środowisko naturalne, jak również określenie sposobu ich monitorowania.

---

2 Analiza zawartości Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów

---

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów (zwany dalej LPR) został opracowany w oparciu o „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” opracowanymi przez Ministra Rozwoju (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016).

2.1 Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi gminy.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów stanowi element działania strategicznego na poziomie lokalnym, wpisując się w dokumenty strategiczne i planistyczne na poziomie gminy. LPR dla Miasta i Gminy Kunów wykazuje spójność z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym:

Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Kunów na lata 2015 – 2020

Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016 – 2020

2.2 Cel i zakres Lokalnego Programu Rewitalizacji

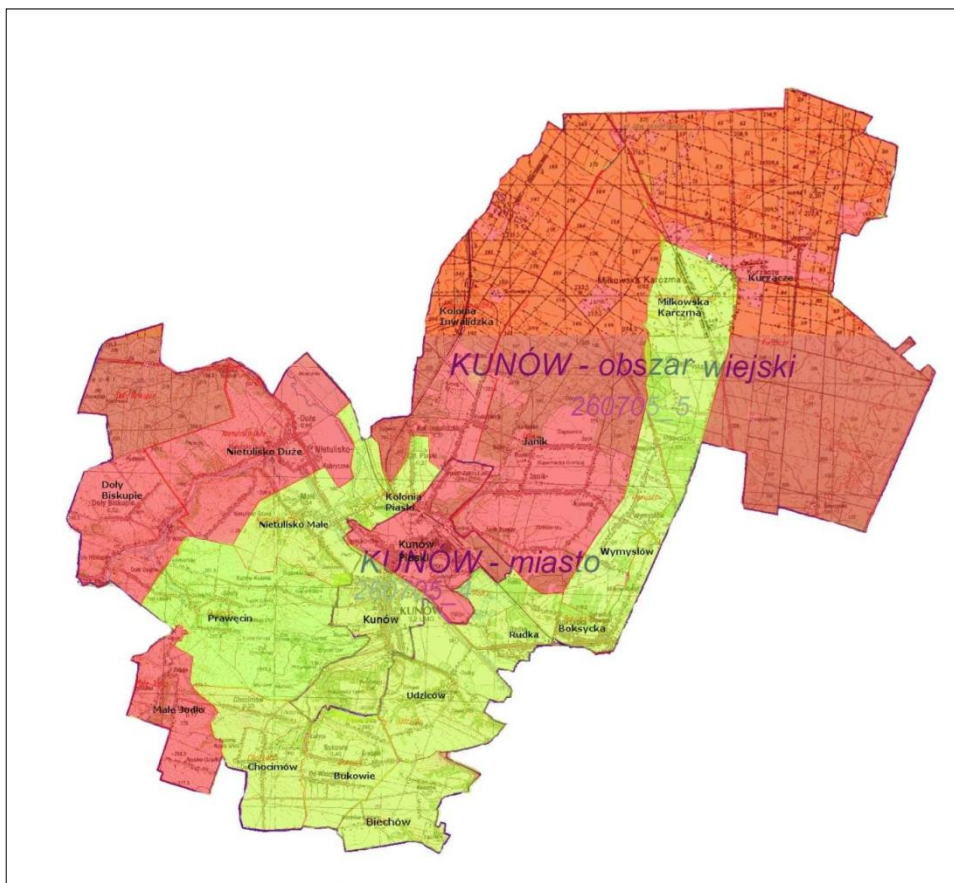

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Kunów ma znaczenie strategiczne i planistyczne oraz zawiera kluczowe, z punktu widzenia lokalnej społeczności oraz władz gminy, projekty rewitalizacyjne. Dodatkowo Program stanowi narzędzie kontroli i koordynowania realizacji zadań dla osiągnięcia celów stawianym rewitalizacji. Dokument ten, w tym kontekście, jest zatem głównym narzędziem przeprowadzania procesu rewitalizacji na danym obszarze. Analiza degradacji wykonana została w oparciu o następujące wskaźniki:

- w sferze społecznej w oparciu o:
  - poziom bezrobocia

- liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców;
- liczbę zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców;
- liczbę osób bezrobotnych pobierających zasiłki na 1000 mieszkańców;
- poziom ubóstwa:
  - liczbę osób pobierających zasiłki stałe na 100 osób;
  - liczbę osób pobierających zasiłki okresowe na 100 osób;
  - liczbę osób pobierających zasiłek celowy na 100 osób;
  - liczbę osób pobierających zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności na 100 osób;
  - liczbę osób korzystających z pomocy na dożywianie na 100 osób;
  - liczbę osób kierowanych (współfinansowany pobyt) do domów pomocy społecznej na 100 osób;
- poziom przestępczości:
  - liczbę interwencji wg ulic na 100 mieszkańców;
  - liczbę przestępstw wg ulic zamieszkania i lokalizacji zdarzenia na 100 mieszkańców;
- aktywność obywatelska:
  - frekwencja wyborcza - na podstawie wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych 25 października 2015 r.;
  - frekwencja wyborcza – na podstawie wyborów samorządowych z 2014 r.
- poziom edukacji:
  - średnie wyniki z egzaminów na zakończenie szkoły podstawowej;
- demografia:
  - przyrost naturalny na 100 mieszkańców;
  - stosunek liczby osób w wieku produkcyjnym do osób w wieku poprodukcyjnym;
  - saldo migracji na 100 mieszkańców;
- w sferze gospodarczej w oparciu o:
  - poziom przedsiębiorczości:
  - liczba firm zarejestrowanych i wyrejestrowanych z CEIDG w okresie 2012 – 2016;
- w sferze środowiskowej w oparciu o:
  - jakość środowiska:
  - inwentaryzacja azbestu na terenie gminy Kunów
- w sferze przestrzenno – funkcjonalnej w oparciu o:
  - dostęp do podstawowej infrastruktury publicznej;
  - jakość dróg publicznych;
- w sferze technicznej w oparciu o:
  - ocena stanu korzystania z infrastruktury technicznej;
  - dostępność do sieci kanalizacyjnej.

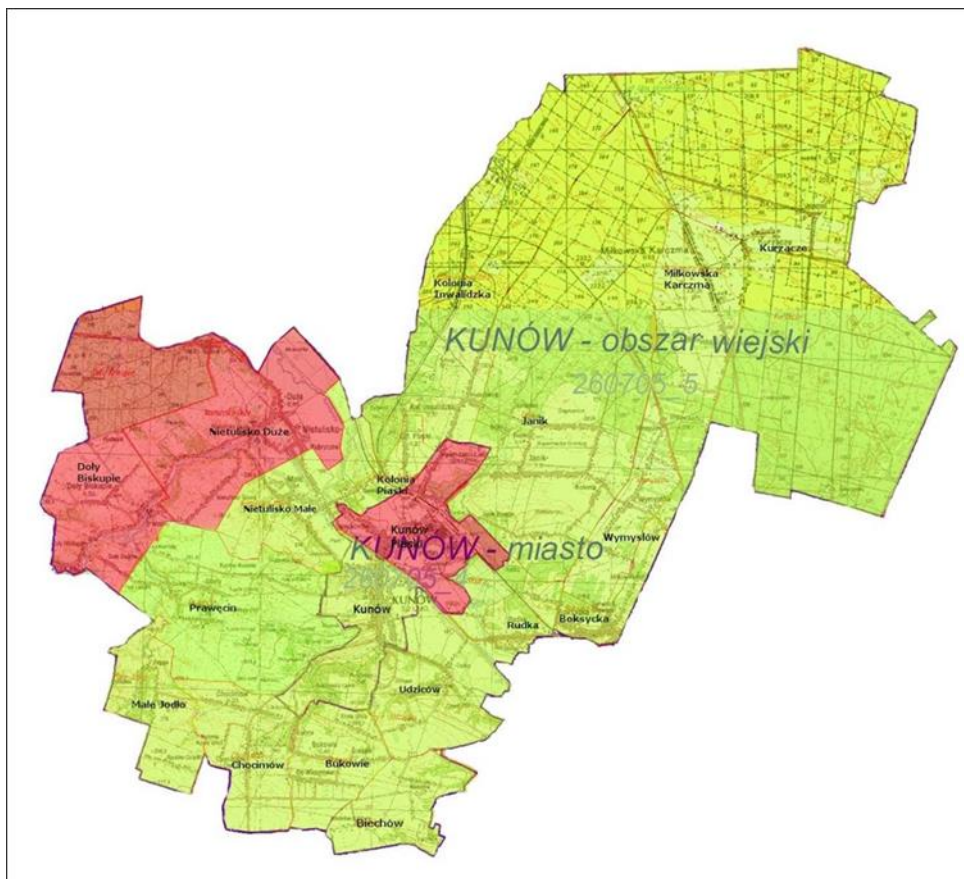
W rozdziale IV Lokalnego Programu Rewitalizacji na podstawie szczegółowej analizy negatywnych zjawisk społecznych w obszarze bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, demografii, aktywności obywatelskiej i poziomu edukacji wyznaczono obszary zdegradowane na terenie miasta i gminy Kunów. W oparciu o Wskaźnik Koncentracji Negatywnych Zjawisk Społecznych ustalono, iż największe natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej występuje na terenie obszarów: Miłkowska Karczma, Doły Biskupie, Wymysłów, Boksycka, Kolonia Inwalidzka, Małe Jodło, Nietulisko Duże, Kolonia Piaski, Kurzacze, Osiedle Kunów Piaski oraz Janik.

Rysunek 1 - Obszary zdegradowane na terenie miasta i gminy Kunów (źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów)

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczno – gospodarczej i oceny występowania zjawisk kryzysowych, w tym delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie gminy Kunów ustalono granice obszaru rewitalizacji obejmującego jednostki urbanistyczne – sołectwa na terenie miasta i gminy Kunów: Doły Biskupie, Nietulisko Duże i Osiedle Kunów Piaski. Obszar rewitalizacji objął zasięgiem powierzchnię 1895 ha (16,69% powierzchni gminy), i 2957 mieszkańców zamieszkujących ten teren, co stanowi 29,88% mieszkańców gminy Kunów.

Przedstawione do rewitalizacji obszary spełniają określone wskaźniki degradacji społecznej i degradacji w pozostałych sferach, jednocześnie wykazują potencjał do rozwoju społeczno – gospodarczego całej gminy Kunów. Kluczowym czynnikiem jest potencjał do rozwoju przedsiębiorczości i rozwoju turysty.

Rysunek 2 - Obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Kunów (źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów)

Dodatkowo przedstawiona została analiza kumulacji poszczególnych zjawisk kryzysowych, charakterystyka obszaru rewitalizacji określająca główne cechy obszaru, degradacje, potencjał rozwojowy oraz pogłębiona diagnoza wraz z pogłębioną analizą ww. obszaru (na podstawie badania ankietowego mieszkańców). Określono również potencjał obszaru rewitalizacji na podstawie którego ustanowiono podstawowe cele i szczegółowe projekty.

Celem strategicznym Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów jest podniesienie jakości życia mieszkańców na zdiagnozowanych obszarach zdegradowanych, poprzez realizację zintegrowanych, wzajemnie się uzupełniających i zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W ramach tego celu nadrzędnego wyłonione zostały cele szczegółowe:

1. Cel nr 1. Rozwój przedsiębiorczości na terenie rewitalizacji i wzrost zatrudnienia (obniżenie poziomu bezrobocia)

- Cel nr 2. Rozwój usług socjalnych na rzecz rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie dostępności do usług socjalnych i zdrowotnych dla osób z grupy wykluczenia społecznego
- Cel nr 3. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowo – historycznego na potrzeby utworzenia nowej rozwojowej oferty turystycznej
- Cel nr 4. Rozwój aktywności mieszkańców w obszarze edukacji i kultury
- Cel nr 5. Pobudzanie mieszkańców do aktywności i wspólnego działania.
- Cel nr 6. Rozwój podstawowych usług publicznych na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców.
- Cel nr 7. Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ochrona środowiska

Ostatnim elementem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest określenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych mających na celu podniesienie jakości życia mieszkańców. Wyróżniono tu przedsięwzięcia podstawowe, przedsięwzięcia w ramach EFS oraz przedsięwzięcia uzupełniające.

PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE

Przedsięwzięcie nr 1 - Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET w Kunowie.

Cel: Poprawa infrastruktury na terenie poprzemysłowym

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Osiedle Kunów Piaski

Zakres: Zlikwidowanie starej kompresorowni i budowa myjni dla samochodów ciężarowych i osobowych wraz z zagospodarowaniem terenu - około 3 stanowiska. Przebudowa istniejącej sieci wodociągowej - około 2,00 km, kanalizacji sanitarnej - około 2,00 km oraz kanalizacji burzowej - około 0,50 km. Przebudowa i odtworzenie układu komunikacyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu - około 1,5 km. Rewitalizacja usprawni i poprawi układ komunikacyjny.

Przedsięwzięcie nr 2 - Rewitalizacja terenu walcowni w Nietulisku Dużym.

Cel: Poprawa infrastruktury turystycznej.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów, Powiat Ostrowiecki, Stowarzyszenie Lokalna Grupa

Miejsce realizacji: Nietulisko Duże

Zakres: Zakres projektu obejmuje zabezpieczenie ruin starej walcowni dla turystycznego udostępnienia osobom zwiedzającym. Przygotowanie infrastruktury służącej aktywizacji przestrzeni terenu zabytkowego. Przeznaczenie części terenu w celu rekonstrukcji starożytnej osady związanej z hutnictwem. Remonty obiektów starej walcowni, które będą nawiązywały do działalności produkcyjnej Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

Przedsięwzięcie nr 3 - Utworzenie świetlicy środowiskowej dla mieszkańców - Doły Biskupie, poprzez remont budynku remizy strażackiej.

Cel: Ułatwienie dostępu i podnoszenie jakości usług społecznych poprzez: profilaktykę społeczną skierowaną do dzieci i rodzin w ramach działalności placówek wsparcia dziennego - świetlicy środowiskowej oraz zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, opieka nad dziećmi i młodzieżą, działalność koła gospodyń wiejskich, edukacja społeczna i obywatelska, konsultacje i debaty, przygotowanie i wsparcie indywidualnych działań i programów środowiskowych.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Doły Biskupie

Zakres: Miejscowość Doły Biskupie to tzw. Doły - Dolne, czyli Witulin, tu znajduje się centrum kultury zlokalizowane w szkole, natomiast świetlica środowiskowa to Doły Górne – tam jest remiza strażacka, którą należy dostosować do jeszcze jednego celu - świetlicy środowiskowej. Budynek ten będzie spełniał dwa zadania, które będą integrować mieszkańców w tamtym terenie – w miejscu ich zamieszkania. Pełnił będzie funkcje remizy strażackiej oraz świetlicy środowiskowej dla mieszkańców.

PROJEKTY EFS - KOMPLEMENTARNE

Przedsięwzięcie nr 4 - Utworzenie spółdzielni socjalnej – aktywizacja osób bezrobotnych.

Cel: Stworzenie możliwości zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Obszar rewitalizacji

Zakres: Działanie obejmuje zainicjowanie i wsparcie w zakresie powstania spółdzielni socjalnej. Utworzona spółdzielnia socjalna będzie mogła opierać się na prowadzeniu utworzonej myjni samochodów ciężarowych i osobowych w ramach rewitalizacji gospodarczej obszaru zdegradowanego. Oferta spółdzielni obejmować będzie również możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze tworzonej nowej oferty turystycznej, związanej z rewitalizacją terenu walcowni w Nietulisku Dużym. Do działań spółdzielni w tym zakresie będzie prowadzenie działalności turystycznej, gastronomicznej lub noclegowej. W ramach projektu przewiduje się stworzenie spółdzielni lub spółki o wymiarze socjalnym, do której wejdzie 5 osób z grupy wykluczenia społecznego.

Zakres projektu obejmuje część inwestycyjną związaną z nabyciem niezbędnego sprzętu i wyposażenia, robotami budowlanymi, jak również wsparciem pomostowym na pierwszy rok działania podmiotu ekonomii społecznej.

Projekt realizowany będzie w ramach projektu systemowego we współpracy z Świętokrzyskim Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej.

Przedsięwzięcie nr 5 - Utworzenie świetlicy środowiskowej w budynku remizy strażackiej w Dołach Biskupich.

Cel: Aktywizacja osób bezrobotnych.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Doły Biskupie

Zakres: Projekt obejmuje stworzenie świetlicy środowiskowej prowadzącej działania w zakresie aktywizacji społeczno – zawodowej osób wykluczonych społecznie, w szczególności w zakresie powrotu na rynek pracy.

W ramach projektu przewiduje się objęcie wsparciem 20 osób bezrobotnych z terenu obszaru rewitalizacji, w ramach którego uczestnicy projektu skorzystają z możliwości odbycia kursu czy szkolenia zawodowego dostosowanego indywidualnie do potrzeb i możliwości danej osoby, jak również skorzystają z indywidualnego doradztwa zawodowego.

PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE

Przedsięwzięcie nr 6 - Zabezpieczenie i przebudowa obiektów gospodarczych dawnej walcowni żelaza w Nietulisku Fabrycznym z dostosowaniem ich do funkcji turystycznych i kulturalnych

---

Cel: Zachowanie i zabezpieczenie obiektów gospodarczych, zabytków techniki o dużej wartości naukowej i randze dokumentu historycznego; wykorzystanie istniejącego potencjału kulturowego i turystycznego Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Korzystny wpływ na gospodarkę lokalną i regionalną, poprzez wzrost ruchu turystycznego i rozwój ekoturystycznej działalności gospodarczej.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów, Stowarzyszenie „Nietulisko nad Świśliną”

Miejsce realizacji: Nietulisko Duże

Zakres: Projekt realizowany będzie na terenie zabytkowego układu urbanistyczna–przemysłowego w Nietulisku Fabrycznym (Nietulisko Duże), w skład którego wchodziły: walcowania żelaza, układ wodny i osiedle fabryczne. Na osi podłużnej obiektu, nazywanej produkcyjną, umiejscowiono zbiornik wodny, kanał i budynek walcowni. Na osi poprzecznej, nazywaną komunikacyjną, wzniesiono zabudowania fabryczne (suszarnia, portiernia, wartownia, stajnia mała, budynek zarządu dyrekcji, budynek stajni i magazynu wyrobów).

Projekt przewiduje przebudowę małej stajni na schronisko turystyczne i połączenie go z budynkiem zarządu, w którym mieści się szkoła podstawowa. Na parterze przewiduje się kuchnię, świetlicę, małą salę gimnastyczną i łazienki, na piętrze pokoje noclegowe i łazienki. Z kuchni, świetlicy i sali gimnastycznej będą mogli korzystać dzieci z przedszkola mieszczącego się w budynku portierni, jak również uczniowie szkoły i turyści. Przebudowie małej stajni towarzyszyć będzie konserwacja więźby dachowej budynku zarządu (szkoła) i wymiana pokrycia dachowego. Na dachu przebudowywanego budynku małej stajni zamontowane zostaną baterie słoneczne, które zmniejszą koszty utrzymania schroniska i szkoły. W ramach projektu przebudowany zostanie budynek stajni i magazynu wyrobów z dostosowaniem go do prowadzenia działalności kulturalnej. Zostaną zabezpieczone mury, wstawione otwory, wyrównane i wykonane trwałe podłogi, wykonane zadaszanie, wewnątrz budynku przewiduje się wykonanie łazienek, pomieszczenia do gry w squasha, świetlicę do spotkań i wydarzeń kulturalnych. Obiekt wykorzystywany będzie głównie w sezonie wiosna – lato. Zagospodarowany zostanie również teren wokół budynku. Przebudowa małej stajni i stajni z magazynem wyrobów spowoduje wykorzystanie wszystkich obiektów gospodarczych walcowni, nadania im nowych funkcji użytkowych. Stanowi to I etap rewitalizacji zabytkowej walcowni żelaza w Nietulisku Dużym. Odbiorcami projektu będą turyści, mieszkańcy gminy Kunów, uczniowie przedszkola i szkoły podstawowej.

Przedsięwzięcie nr 8 - W dolinie rzeki Świśliny i zapory Wióry – wycieczki rowerowe szlakiem Gombrowicza - od Małoszyc do Dołów Biskupich.

Cel: Zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, odnowa, ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego, poprzez stworzenie bazy turystycznej i rekreacyjnej; utworzenie bazy

rowerowej, poprzez publiczne wypożyczalnię rowerów; współpraca stowarzyszeń – utworzenie ścieżek edukacyjnych w regionie, przez który prowadzi szlak turystyczny lub ścieżka rowerowa.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Doły Biskupie – obszar miasta i Gminy Kunów

Zakres: Zapoznanie z historią nieistniejącej fabryki tektury Witulin (nazwa fabryki związana jest z Witoldem Gombrowiczem, którego rodzice utworzyli fabrykę tektury), dziejami rodziny Gombrowiczów i ich związki z lokalną społecznością. Miejscość Doły Biskupie i Nietulisko położone są w dolinie rzeki, Świśliny, na której zbudowano w części zaporę Wióry. Zainteresowanie miejscowej ludności rozwojem turystyki i rekreacji to w konsekwencji, rozwój małej przedsiębiorczości – m.in. agroturystyka, wędkarstwo, turystyka żeglarska,

---

Przedsięwzięcie nr 9 - Stworzenie kompleksu turystyczno-sportowego nad rzeką Świśliną w dawnych posiadłościach Witulin - rodziny Gombrowiczów.

Cel: Zachowanie dziedzictwa kulturowego, rozwój zasobów kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i kulturowego, tworzenie szlaków turystycznych sportowych i kulturowych – promocja środowiska, w którym żył Witold Gombrowicz, czyli „szlakiem Gombrowicza do Dołów Biskupich”. Utworzenie muzeum pisarza, odtworzenie parku, który istniał za życia pisarza oraz stworzenie kompleksu sportowo rekreacyjnego nad rzeką Świśliną. Obok parku - plac zabaw, siłownie zewnętrzne, przechowalnia i wypożyczalnia sprzętu wodnego, po remoncie budynku tzw. wagi, którego jeszcze na krótko właścicielem jest konserwator - kajaki, rowery wodne – propagowanie sportów wodnych na rzece Świślinie – zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, odnowa, ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego, poprzez stworzenie bazy turystycznej i rekreacyjnej.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Doły Biskupie

Zakres: W zakresie części majątku Gombrowiczów tym rejonie, którego właścicielem jest konserwator zabytków - gmina rozpoczęła procedurę przejęcia od konserwatora na rzecz gminy Kunów - budynek tzw. "waga", pozostałości parku, przy rzece – (jeżeli uporządkujemy prawo własności i właścicielem stanie się gmina) na tym terenie przewiduje się budowę kompleksu sportowo – rekreacyjnego. Czysta woda w rzece, czyste powietrze, lasy oraz niepowtarzalny krajobraz skalny, to atuty naturalne środowiska, wszystko to można połączyć w edukację ekologiczną, rekreację i turystykę, na której można wyznaczyć obiekty –ścieżki dydaktyczne śladami Gombrowicza. Zainteresowanie miejscowej ludności itp. rozwojem turystyki, sportu i rekreacji to w konsekwencji, rozwój małej przedsiębiorczości– agroturystyka, wędkarstwo, turystyka żeglarska, spływy kajakowe. Przewiduje się również utworzenie izby pamięci o Gombrowiczu w budynku miejscowej szkoły, która nosi imię pisarza.

Przedsięwzięcie nr 10 - W dolinie rzeki Świśliny i do zapory Wióry - utworzenie bazy noclegowej - czyli agroturystyka.

Cel: Zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego - przyrodniczego, skały piaskowca, pomniki przyrody, obszar natura 2000, poprzez stworzenie agroturystyki i małej gastronomi dla rozwoju bazy turystycznej i rekreacyjnej, sportowej.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Obszar rewitalizacji, obszar miasta i gminy Kunów

Zakres: W dolinie rzeki Świśliny i do zapory Wióry – jeżeli powstanie kompleks sportowo rekreacyjny, rejon stanie się czynny sportowo, dlatego konieczne będzie utworzenie bazy noclegowej - czyli agroturystyki, oraz stworzenie małej gastronomii.

Przedsięwzięcie nr 11 - Śladami dinozaurów nad zaporą Wióry – Bałtów – Doły Biskupie ścieżka rowerowa - lub szlak turystyczny.

Cel: Zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, odnowa, ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturowego i naturalnego - podczas budowy zapory Wióry odkryto ślady dinozaurów, które zabezpieczono i wywieziono do muzeum przyrodniczego w Starachowicach – miejsce znaleziska jest w Dołach Biskupich.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Doły Biskupie

Zakres: Podczas budowy zapory Wióry odkryto ślady dinozaurów, które zabezpieczono i wywieziono do muzeum przyrodniczego w Starachowicach – miejsce znaleziska pozostało, warto wrócić do tego znaleziska i na tej bazie stworzyć przyrodniczą ścieżkę edukacyjną związaną ze znaleziskiem i odtworzyć historię, bo dinozaury żyły też w Dołach Biskupich, nie tylko w Bałtowie – szlakiem dinozaurów Bałtów – Doły Biskupie – ścieżka rowerowa.

Przedsięwzięcie nr 12 - Rozbudowa i termomodernizacja budynku remizy OSP w Nietulisku Dużym.

Cel: Podniesienie standardów pracy strażaków OSP Nietulisko Duże, zapewnienie warunków sanitarnych oraz wypełnienie czasu wolnego dzieci, młodzieży oraz mieszkańców.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Nietulisko Duże

Zakres: Zakresem rzeczowym projektu jest remont, rozbudowa, ocieplenie istniejącego budynku OSP, wymiana dachu oraz zagospodarowanie i wykorzystanie części świetlicowej. Z pozyskanych funduszy przewiduje się dobudowę garażu, pomieszczenia sanitarnego, szatni dla strażaków. Znajdujący się na remizie dach przykryty jest eternitem, co wpływa na degradację środowiskową obszaru rewitalizowanego. Część świetlicowa zostanie przeznaczona na organizację czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez organizację zajęć z aerobiku, zajęć komputerowych (w tym stworzenie pracowni komputerowej dla podniesienia poziomu nauczania dzieci w obszarze IT), czy organizacji kursów i zajęć dla strażaków.

Przedsięwzięcie nr 13 - Zadanie publiczne w ramach Programu Wieloletniego „Senior+”

Cel: Podniesienie standardów pracy strażaków OSP Nietulisko Duże, zapewnienie warunków sanitarnych oraz wypełnienie czasu wolnego dzieci, młodzieży oraz mieszkańców.

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Osiedle Kunów Piaski

Zakres: Realizacja zadania publicznego w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015 - 2020 obejmuje utworzenie Dziennego Domu „Senior+” w Kunowie oraz jego funkcjonowanie (koniec grudnia 2017 r.), a następnie w okresie trwałości projektu, przez co najmniej 3 lata licząc od 1 stycznia 2018 r. Działalność bieżąca Dziennego Domu „Senior+” polegać będzie na realizacji podstawowych usług mających na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego. Dzienny Dom „Senior+” będzie obejmować w szczególności usługi

socjalne w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno – oświatowe, aktywności ruchowej lub kinezyterapii, sportowo – rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapii zajęciowej.

Przedsięwzięcie nr 14 - Rewitalizacja Spichlerza w Kunowie

Cel: Nadanie funkcji społeczno - kulturalnej

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Osiedle Kunów Piaski

Zakres: Modernizacja budynku w celu zachowania jego dotychczasowego charakteru. Zamontowanie instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i elektrycznej. Zagospodarowanie pozostałego terenu wokół spichlerza

---

Przedsięwzięcie nr 15 - Prowadzenie zajęć szachowych - nauka gry w szachy

---

Cel: Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańcom

Beneficjent: Miasto i Gmina Kunów

Miejsce realizacji: Obszar rewitalizacji

Zakres: Do prowadzenia zajęć szachowych wykorzystane zostaną świetlice wiejskie w miejscowościach: Nietulisko Duże, Doły Biskupie, Kunów Piaski. Program przygotowany jest dla osób w każdym wieku i ma na celu rozpowszechnienie wśród mieszkańców gry w szachy oraz umilać wolny czas. Organizowane będą również turnieje szachowe między sołectwami.

Lokalny Program Rewitalizacji da Miasta i Gminy Kunów zamyka plan finansowania przedsięwzięć, opis mechanizmów zapewniania komplementarności i włączania interesariuszy w proces rewitalizacji a także opis mechanizmów wdrażania, system monitoringu i oceny skuteczności działań w ramach poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

---

3 Zasoby przyrodnicze i aktualny stan środowiska, na terenie objętym przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

---

Obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Kunów stanowią tereny administracyjne gminy obejmujące obszar Osiedla Kunów Piaski oraz sołectwa Doły Biskupie Nietulisko Duże.

Osiedle Kunów Piaski

Osiedle Kunów Piaski stanowi część północną miasta Kunów, na terenie Osiedla zlokalizowana jest tzw. kunowski obszar gospodarczy. Na terenie północnej części Kunowa znajdują się tereny przemysłowe po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych „AGROMET” w Kunowie. W wyniku restrukturyzacji przemysłu ww. fabryka po wielu przekształceniach własnościowych została zlikwidowana, a jej majątek został wyprzedany. W ramach restrukturyzacji Gmina Kunów przejęła dodatkowo istniejącą infrastrukturę wodno – kanalizacyjną i drogową. W skład infrastruktury weszły: ujęcia wody, zbiorniki wyrównawcze oraz stacja wodociągowa. Obiekty te zostały przebudowane, a sieć wodociągowa została rozbudowana w kierunku osiedla mieszkaniowego przy ul. Prostej oraz w

kierunku ul. Grabowieckiej. Rozbudowa stworzyła możliwości zaopatrzenia w wodę północnej części gminy z ujęć wody Kunów Fabryczna. Przedstawione działania współfinansowane były z ZPORR 2004 – 2007.

Nietulisko Duże

Nietulisko Duże to sołectwo gminy Kunów, obszar wiejski, z zabudową jednorodzinną. Sołectwo zlokalizowane jest w bezpośrednim położeniu do drogi krajowej Nr 9 Radom – Rzeszów, co podnosi dostępność komunikacyjną i potencjał tego terenu. Obszar Nietuliska Dużego cechuje bogate ukształtowanie terenu, różnorodność gleb oraz stosunkowo duże zalesienie. Podstawową cechą omawianego terenu jest występowanie zabytków stanowiących swoisty potencjał obecnie niewykorzystany przez Gminę. Zespół urbanistyczno-przemysłowy Nietuliska Fabrycznego został wpisany do rejestru zabytków nieruchomych (nr rej.: 318 z 01.12.1956; 436 z 21.06.1967)

Doły Biskupie

Obszar sołectwa Dołów Biskupich to również teren wiejski Gminy Kunów z zabudową jednorodzinną, położony w zachodniej części gminy. Jest to obszar z potencjałem do rozwoju turystyki, w oparciu o walory środowiska naturalnego – rzekę Świśliną, trzy szlaki turystyczne oraz potencjał turystyczny pozostałości dawnej fabryki tektury "Witulina", która obecnie znajduje się w degradacji i podlega niszczeniu.

3.1 Środowiskowe uwarunkowania terenu rewitalizacji

W poniższej analizie środowiskowych uwarunkowań częściowo odnoszono się do terenu całej gminy Kunów, co podyktowane jest brakiem szczegółowych danych opisujących zdelimitowane obszary rewitalizacji,

---

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Środowisko przyrodnicze regionu świętokrzyskiego jest silnie zróżnicowane przestrzennie. Spowodowały to różnorodne procesy geologiczne, w wyniku których ukształtowała się urozmaicona rzeźba terenu oraz zasoby naturalne, zwłaszcza dobrych gleb i surowców mineralnych. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski (wg J. Kondrackiego) Świętokrzyskie leży prawie w całości na obszarze Wyżyny Małopolskiej, w ramach której wyodrębnia się makroregiony: Wyżynę Kielecką (część środkowa i północno-wschodnia województwa), Niecek Nidziańską (część południowa) i Wyżynę Przedborską (część północno-zachodnia). Niewielki obszar w południowowschodniej części województwa zajmuje makroregion Kotlina Sandomierska, zaś w części północno-wschodniej mezoregion Małopolski Przełom Wisły. Największy z tych obszarów Wyżyna Kielecka posiada charakter wyżynno-górski i obejmuje najstarszy w kraju i jedyny w centralnej Polsce masyw górski -

Góry Świętokrzyskie. Część południowa gmina to tzw. Wzgórza Kunowskie wchodzi w skład sandomierskiego płatu lessowego, przynależącego do krainy Gór Świętokrzyskich.

Średnia wysokość n.p.m. waha się tu od 350 do 430 m, zaś na obszarze głównego pasma Gór Świętokrzyskich dochodzi do 612 m (góra Łysica).

Warunki klimatyczne

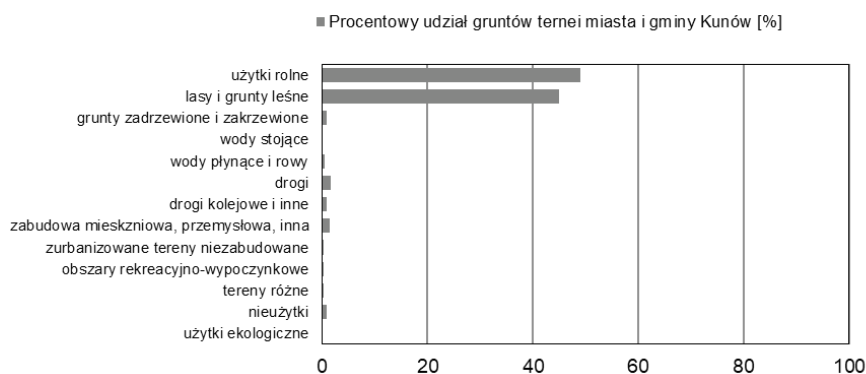
Miasto i Gmina Kunów położona jest w strefie klimatu umiarkowanego, przejściowego w obrębie tzw. Krainy Małopolskiej (z krainą świętokrzyską). Jest to region wyżynny, ze stosunkowo długim latem i zimą o cecha klimatu kontynentalnego, nasilającego się ku wschodowi. Ciepłe obszary gminy położone w jej południowej części, chłodniejsza jest dolina Kamiennej, w której występują korzystne warunki do tworzenia inwersji termicznych. Góry Świętokrzyskie posiadają najniższą średnioroczną temperaturę (Święty Krzyż - 5,7 °C, województwo - 7,4 °C) i otrzymują najwięcej opadów (Nowa Słupia - 840 mm, Św. Krzyż - 822 mm, województwo - 602,8 mm).

Użytkowanie gruntów

Użytki rolne w Gminie Kunów stanowią blisko 50 % powierzchni, a grunty leśne 45 %. Północną część gminy pokrywają piaszczyste gleby porośnięte lasem, południową zaś - urodzajne gleby lessowe.

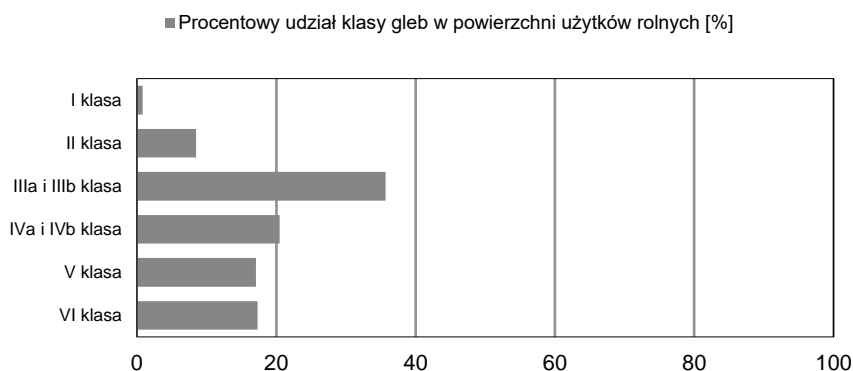
Gmina i Miasto Kunów charakteryzuje się dużym udziałem terenów zalesionych. Tereny leśne są zarządzane przez Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski. Zbliżoną powierzchnię wykazują grunty rolne.

Powierzchnia zabudowy oraz infrastruktury drogowej i kolejowej jest niewielka i zajmuje łącznie

Wykres 1 - Procentowy udział wykorzystania terenu w powierzchni ogólnej gminy (źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024)

niespełna 4% powierzchni gminy. Uwagę zwraca również niewielki udział terenów wodnych - na terenie całej gminy jedynie 0,45%.

Wykres 2- Procentowy udział klas gleb w powierzchni użytków rolnych (źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021—2024)

Gmina i miasto Kunów jest terenem z dominującym wykorzystaniem gruntów w celach leśnych i rolniczych. Oba rodzaje gruntów na przestrzeni kilku ostatnich lat ulegają w dalszym ciągu poszerzeniu. Taka dominacja gruntów wpływa na atrakcyjność przyrodniczą i rekreacyjną terenów Kunowa.

Warunki glebowe

Na terenie Gminy Kunów dolina Kamiennej rozdziela odmienne rodzaje gleb:

- w dolinie rzeki występują głównie gleby pyłowe: mady, zajęte przez łąki i grunty orne oraz gleby bielcowe,
- na północ od rzeki przeważają gleby klas IV, V i VI,
- a południu występują głównie gleby brunatne klasy I-III i IV (I-IV), charakteryzujące się korzystnymi właściwościami fizyko-chemicznymi.

Dominującym rodzajem gleb na terenie Miasta i Gminy Kunów są gleby klasy III – średniej jakości.

Grunty leśne i lasy

Na terenie gminy znajduje się 5032 ha lasów (co stanowi 44,9% ogólnej powierzchni gminy) oraz 76 ha obszarów leśnych. W strukturze obszarów leśnych głównymi typami siedliskowymi lasu są: bory mieszane świeże – 65%, lasy mieszane świeże – 19% i bory świeże – 13%.

Do kluczowych gatunków drzewostanu leśnego należą: sosna (92% udziału), dąb, brzoza, olsza, modrzew, buk, jodła. Obszary leśne stanowią 51,27 km² powierzchni gminy (45% udział w powierzchni gminy).

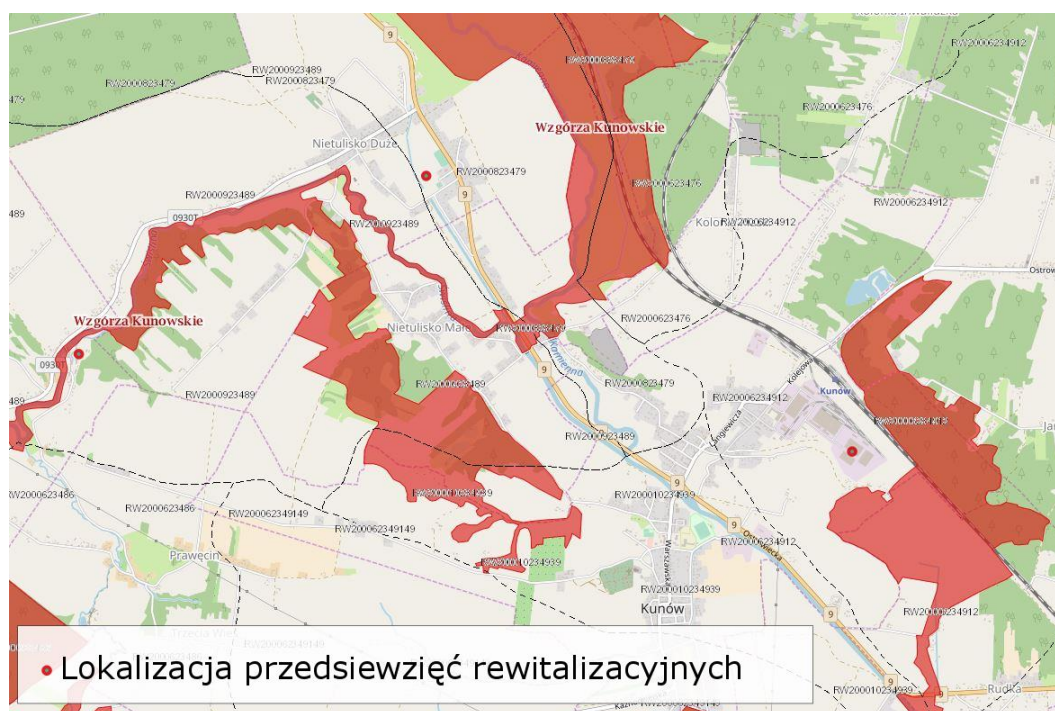
Do roku 2020 planuje się zalesienia terenów rewitalizowanych:

- Kunów - 63,32 [ha]
- Nietulisko Duże - 59,47 [ha]
- Doły Biskupie - 8,46 [ha]

Lasy są istotnym atutem gminy wpływającym na jego atrakcyjność przyrodniczą, dlatego wydaje się uzasadnione dalsze prowadzenie zalesień w rejonach występowania słabych i bardzo słabych gleb w obrębie Przedgórze Łżeckiego w celu utworzenia zwartych kompleksów lasów Puszczy Łżeckiej, szczególnie w obszarze ochronnym GZWP nr 420 na Przedgórzu Łżeckim oraz na zboczach dolin rzecznych, wąwozów i jarów w obrębie Wyżyny Sandomierskiej w celu zabezpieczenia gleb przed erozją wodną.

Wody powierzchniowe

Obszar leży w obrębie zlewni rzeki Kamiennej, lewobrzeżnego dopływu Wisły, wraz z dopływami. Największym dopływem Kamiennej jest Świślina z dopływem Pokrzywianki i Psarki oraz z szeregiem bezimiennych cieków. Zgodnie z podziałem dokonany przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej obszar objęty opracowaniem należy do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) tj. Świślina od Pokrzywianki do ujścia (PLRW2000923489), Kamienna od Świśliny do Przepaści (PLRW200010234939), Kamienna od Zb. Brody Łżeckie do Świśliny (PLRW2000823479) i Dunaj (PLRW20006234912).

Rysunek 3 - Lokalizacja przedsięwzięć w trzech okręgach rewitalizacyjnych na tle JCWP (źródło: www.geoportal.gov.pl)

Ze względu na kumulację w bardzo bliskim sąsiedztwie czterech JCWP i trudności w zlokalizowaniu wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych (jako obszar rewitalizacji w LPR podano całe sołectwa) przedstawia się charakterystykę wszystkich, które obejmują tę część gminy Kunów.

Charakterystykę poszczególnych jednolitych części wód podziemnych w oparciu o rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911) przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1 - Charakterystyka JCWP na terenach objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji.

	typologia wód powierzchniowych	status JCWP	zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie	stan/potencjał ekologiczny	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	cel środowiskowy	odstępstwa	termin osiągnięcia
Świślina od Pokrzywianki do ujścia PLRW2000923489	mała rzeka wyżynna węglanowa	sztuczna część wód	przekroczenie wskaźnika m_2^*	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny dobry potencjał ekologiczny	brak	2015
Kamienna od Świśliny do Przepaści PLRW200010234939	średnia rzeka wyżynna – zachodnia	naturalna część wód	nd	zły	zagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ekologiczny	**przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2027
Kamienna od Zb. Brody Iłżeckie do Świśliny PLRW2000823479	mała rzeka wyżynna krzemianowa – zachodnia	naturalna część wód	nd	zły	zagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ekologiczny	***przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2027
Dunaj PLRW20006234912	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnopodobnym na lessach i lessopodobnych	naturalna część wód	nd	zły	zagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ekologiczny	****przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, dysproporcjonalne koszty	2021

*wskaźniki hydromorfologiczne (m_1, m_2, m_3, m_4) – obrazującą skalę wpływu zmian antropogenicznych na hydromorfologię cieków i obliczone zostały dla każdej JCWP. Do obliczeń wskaźników hydromorfologicznych przyjęto następujące parametry: długość obwałowania cieków istotnych, sumaryczną wysokość budowli piętrzących, sumaryczną długość cieków odciętych przez budowle poprzeczne oraz długość uregulowanych odcinków cieków:

m_1 – łączna długość obwałowania cieków istotnych w zlewni części wód odniesiona do sumarycznej długości brzegów cieków istotnych (podwójna długość rzeki),

m_2 – sumaryczna wysokość zainwentaryzowanych budowli piętrzących odniesiona do sumy spadów cieków istotnych w zlewni części wód,

m_3 – łączna długość części cieków odciętych przez budowle poprzeczne o spadzie $h > 0,7$ m (dla rzek górskich i wyżynnych) lub $h > 0,4$ m (dla rzek nizinnych) odniesiona do sumarycznej długości cieków istotnych,

m_4 – łączna długość odcinków rzek, na których prowadzone były prace regulacyjne (zabudowa podłużna oraz udokumentowana zmiana biegu rzeki) odniesiona do sumarycznej długości cieków istotnych.

**Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja hydromorfologiczna. Wdrożenie skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. W bieżącym cyklu planistycznym dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania „Odbudowa piętrzenia wody na rzece Kamiennej w km 50+130”, którego skutkiem będzie przywrócenie możliwości migracji ichtiofauny na wskazanym odcinku cieków w JCWP. Zaplanowano także działania obejmujące opracowanie programu renaturyzacji JCWP. Działanie to ma na celu szczegółowe rozpoznanie możliwości redukcji tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie dobrego stanu w najbardziej efektywny sposób. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla powyższego programu, a następnie okres niezbędny dla wdrożenia wskazanych w nim działań, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

***Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: Utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych. Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, Opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz Opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

****Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związanej z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Naturalnych zbiorników wodnych jest niewiele. Tworzą się one głównie w dolinach rzecznych i nie posiadają dużej powierzchni. W miejscowości Wióry koło Dołów Biskupich utworzono rozległy zbiornik retencyjny. Zbiornik spełnia funkcje ochrony przeciwpowodziowej, zapewnienie przepływu nienaruszalnego w rzece, funkcje energetyczne i turystyczne. Czasza zbiornika rozciąga się wzdłuż rzek Świśliny (na długości ok. 8 km) oraz Pokrzywianki (ok 7 km). W warunkach normalnej eksploatacji średnia szerokość zbiornika wynosi około 300 m, a maksymalna w rejonie połączenia rzek Świśliny i Pokrzywianki – około 800 m. Średnia głębokość wynosi 8,5 m a maksymalna 20m.

Wody podziemne

Zgodnie z obowiązującym podziałem obszary objęte LPR zlokalizowane są na obszarze Jednolitej części wód podziemnych nr 102 (PLGW2000102). W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Dz.U. 2016 poz. 1911) przedmiotowej JCWPd przypisano dobry stan ilościowy i słaby stan chemiczny oraz uznano za zagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych, czyli utrzymania dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Tabela 2 - Charakterystyka JCWPd na terenach objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji

	stan ilościowy	stan chemiczny	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	cel środowiskowy	odstępstwa	termin osiągnięcia stanu dobrego
JCWPd PLGW2000102	dobry	słaby	zagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	*tak	2027

*Ze względu na oddziaływanie lokalne ognisk zanieczyszczeń: użytkowanie rolnicze, nieuregulowaną gospodarkę wodno-ściekową; oddziaływanie ze strony przemysłu. W programie działań ukierunkowanym na presję, dla JCWPd zaplanowano wszystkie możliwe działania ograniczające negatywny wpływ presji na stan JCWPd. Niemniej jednak ze względu na warunki hydrogeologiczne okres 6 lat jest zbyt krótki, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód. Poprawa przewidywana jest w dalszej perspektywie czasowej.

Zasilanie odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Na wschodnim odcinku północnej granicy JCWPd, na kontakcie z utworami jury górnej mają miejsce dopływy i odpływy boczne do JCWP nr 103. Pozostałe granice nie są hydrodynamiczne i biegną po działach wód podziemnych, które z pewnym przybliżeniem pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i cieki powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest nią rzeka Kamienna. Funkcję drenażu pełnią także liczne ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane). Kierunki krążenia wód podziemnych są często bardzo skomplikowane ze względu na zróżnicowaną przepuszczalność warstw wodonośnych i występowanie pomiędzy nimi utworów półprzepuszczalnych. Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych odpływają do naturalnych stref drenażu. Oddziaływanie ujęć zaburza ten kierunek tylko lokalnie na niewielkich obszarach.

Należy dodać, że północna część gminy znajduje się na obszarach należących do JCWPd nr 103 (PLGW2000103), co częściowo stanowi też o warunkach na terenach objętych LPR. Zasilanie odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Na północo-wschodniej i południowo-zachodniej granicy JCWPd biegnących wzdłuż granic stratygraficznych występowania poziomu górnourajskiego mają miejsce dopływy i odpływy boczne do sąsiednich JCWPd. Naturalnym i strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki Kamienna i jej dopływ Wolanka.

Tabela 3 - Charakterystyka JCWPd nr 103 zlokalizowanej w północnej części gminy.

	stan ilościowy	stan chemiczny	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	cel środowiskowy	odstępstwa	termin osiągnięcia stanu dobrego
JCWPd PLGW2000103	dobry	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	nie dotyczy	2015

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911) przedmiotowej JCWPd przypisano dobry stan ilościowy i chemiczny oraz uznano za niezagrażoną nieosiągnięciem celów środowiskowych, czyli utrzymania dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

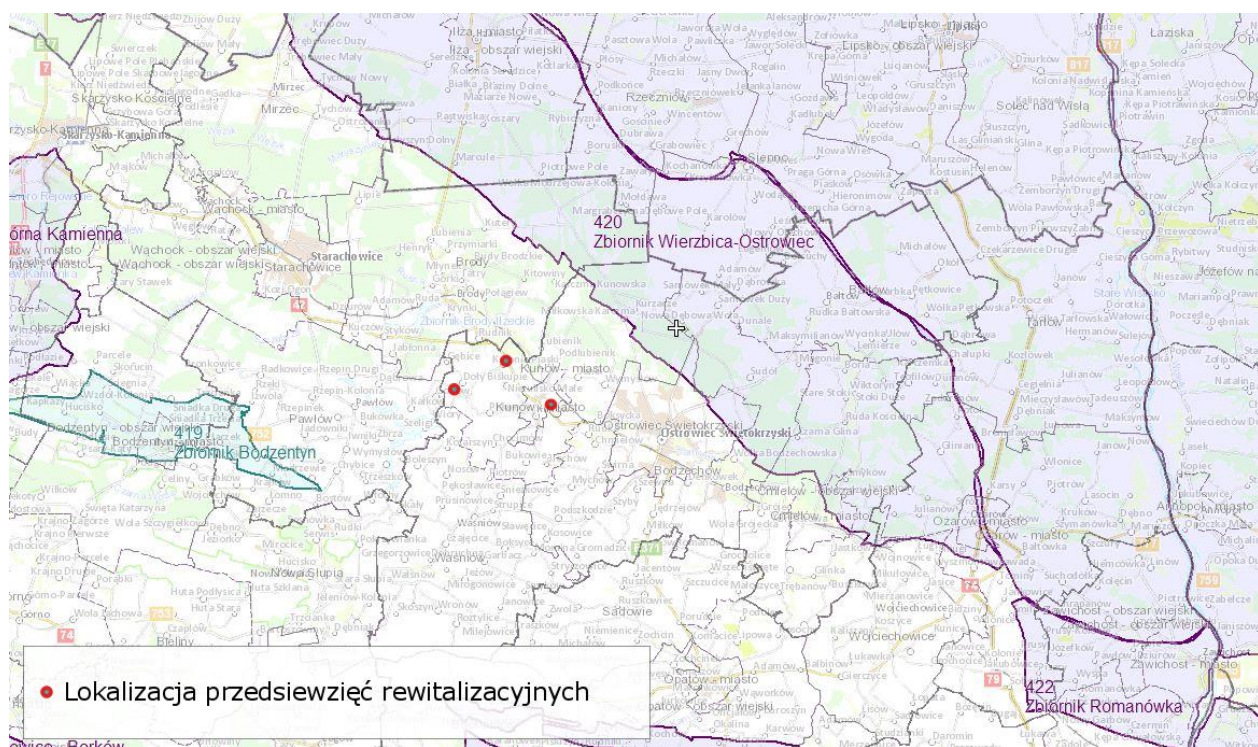
Ujęcia wody i GZWP

Woda dostarczana do wodociągów w całości pobierana jest z ujęć podziemnych. Istniejące zaopatrzenia w wodę zostały dostosowane i połączone w bezpieczne systemy tworzące obustronne zasilania dla większości ujęć wody. Takie działania pozwalają na ciągłą, niezawodną, bezpieczną i bezawaryjną dostawę wody dla użytkowników. Zaopatrzenie ludności w wodę opiera się na 6 ujęciach wody zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Kunów – Bukowska Góra; Kunów – ul. Fabryczna; Doły Biskupie; Małe Jodło; Biechów i Boksycka.

Brak jest danych nt. strefy ochronnej ujęć wody.

Na terenie Gminy wyróżnia się 2 strefy ze względu na zasobność wód podziemnych:

- Strefa (GZWP) nr 420 Wierzbica – Ostrowiec Świętokrzyski z wodami poziomu środkowo i górno – jurajskiego posiadającego dokumentację hydrogeologiczną.
- Strefa użytkowych zbiorników wód podziemnych (UZWP) związanych z dolno–jurajskimi piaskowcami, w których występują wody porowe – szczelinowe, triasowymi i permskimi piaskowcami, marglami, wapieniami i dolomitami oraz czwartorzędowymi piaskami i żwirami rzecznyymi w dolinie rzeki Kamiennej, w których występują wody porowe, obejmuje pozostałą część gminy.

Rysunek 4 - Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych na tle GZWP (źródło: www.epsh.pgi.gov.pl/epsh/)

Wody podziemne GZWP i UZWP są narażone na przedostanie się zanieczyszczeń z powierzchni terenu, gdyż na obszarach ich występowania brak jest naturalnej izolacji z gruntów spoiстых (glin, ilów) lub ta izolacja ma małą miąższość i nie zabezpiecza w dostatecznym stopniu przed przenikaniem zanieczyszczeń. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym możliwość migracji jest występowanie uskoków.

Teren objęty LPR leży poza obszarami GZWP. Najbliższy tego typu obiekt znajduje się na północ od obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji.

Surowce mineralne

Większość złóż na terenie miasta i gminy Kunów jest zrekułtywowana, wydobywanie jest zaniechane lub są już nieeksploatowane. Tylko jedno jest stale eksploatowane (Nietulisko 1), dwa kolejne są eksploatowane okresowo (Kolonja Miłkowska, Nietulisko Duże 2). Wydobywanie to jest na niewielką skalę i nie stwarza znaczących zagrożeń dla środowiska. Powoduje jedynie niewielkie zmiany krajobrazu, które mogą być zniwelowane dzięki rekułtywacji i zagospodarowaniu wyrobisk odkrywkowych. Zagrożeniem dla środowiska mogą być jednak miejsca nielegalnego pozyskiwania surowców, głównie piasku oraz dzikie składowiska odpadów na obszarach powyrobiskowych.

Obszary chronione

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (OChKDK)

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (OChKDK) został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim. Strefa zajmuje obszar 72 634 km², do którego zaliczają się gminy Bałtów, Bodzechów, Brody, Kunów, Mirzec oraz części obszarów gmin: Pawłów, Skarżysko-Kościełne, Suchedniów, Waśniów, Wąchock. Obszar położony jest w płn. i płn. - wsch. części województwa świętokrzyskiego. Obejmuje całą dolinę rzeki Kamiennej z jej prawobrzeżnym dopływem Kamionką oraz przylegający do niej kompleks Lasów Łżeckich. Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona zbiorników wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ochrona dolin rzeki Kamiennej jako istotnego korytarza ekologicznego.

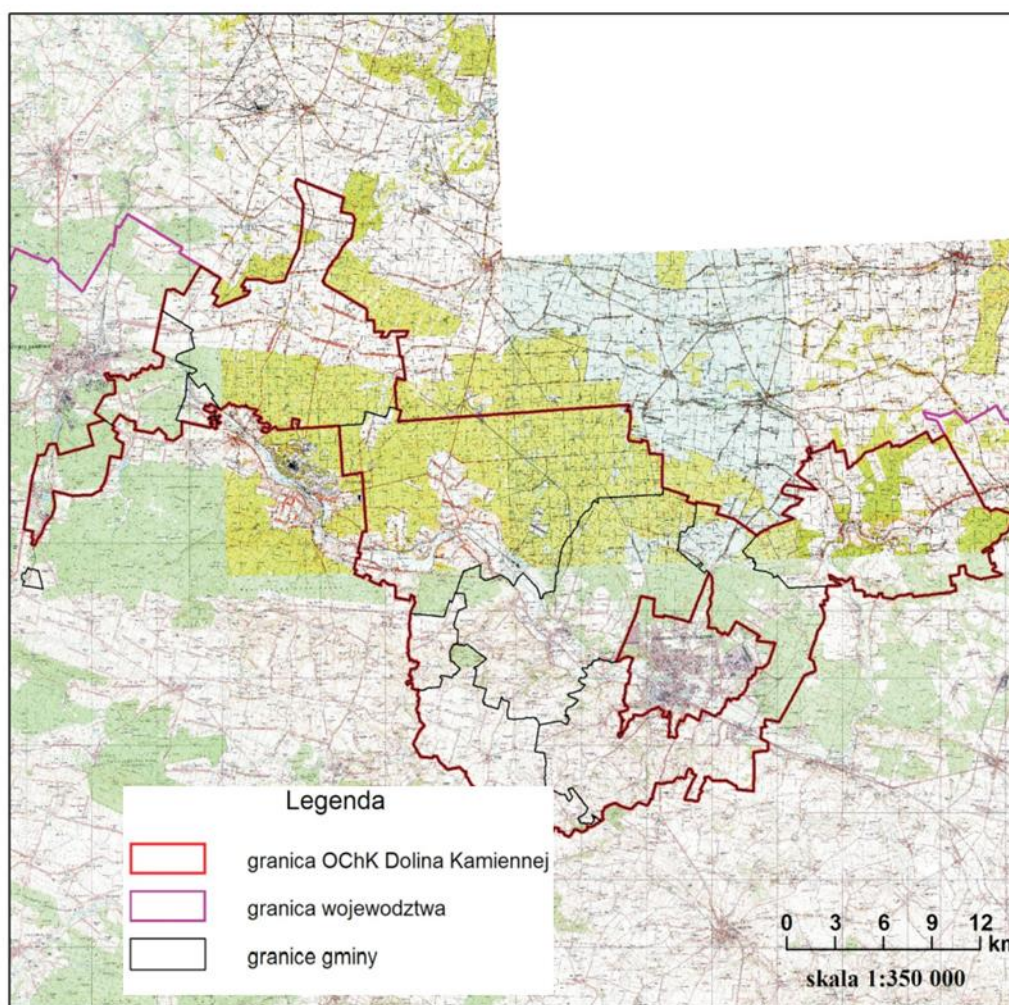

Najważniejszą ekologiczną funkcją obszaru jest ochrona wód podziemnych i powierzchniowych oraz odtworzenie i zachowanie przez dolinę rzeki Kamiennej funkcji korytarza ekologicznego. Powinien on spełniać ponadto rolę klimatotwórczą i aerosanitarną, w większych ośrodkach miejskich tego obszaru.

Obszar ten posiada silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Związane jest to z dużym urozmaiceniem podłoża skalnego, rzeźby, gleb, a także działalnością ludzką. Siedliska oligotroficzne występują na terenach piaszczysto-ilastych pokrytych osadami plejstoceniowymi. Są to świeże bory sosnowe i bory mieszane występujące w Lasach Łżeckich. W tych lasach spotkać można rzadkie i prawnie chronione rośliny: wawrzynek główkowy, wisienka stepowa, zawilec wielkokwiatowy, len złocisty, aster gawędka.

Osobliwością florystyczną są murawy i zarośla kserotermiczne ze stepową ostnicą Jana. Na lessowych glebach Wyżyny Sandomierskiej na prawym brzegu Kamiennej zachowały się fragmentarycznie żyzne łąkowe lasy liściaste z rzadkimi i prawnie chronionymi roślinami takimi jak: tojad dzióbaty, tojad mołdawski, pluskwica europejska i dzwonecznik wonny. We fragmentach borów mieszanych i łąków, muraw i zarośli kserotermicznych występują rośliny prawnie chronione i rzadkie takie jak: powojnik prosty, oleśnik górski, obuwik pospolity, ostrożeń pannoński, naparstnica wielokwiatowa i inne. Dużą wartość przyrodniczą przedstawiają rezerваты leśne Modrzewie, Ulów, Lisiny Bodzechowskie, Rosochacz. Interesująca flora naczyniowa występuje także na terenie rezerwatu leśnego i przyrody nieożywionej Krzemionki Opatowskie. Ciekawe formy skalne podlegają ochronie na terenie rezerwatów Skąły pod Adamowem i Skąły w Krynkach.

Rysunek 5 -Granice Obszaru Chronionego Doliny Kamiennej (źródło: Uchwała nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej)

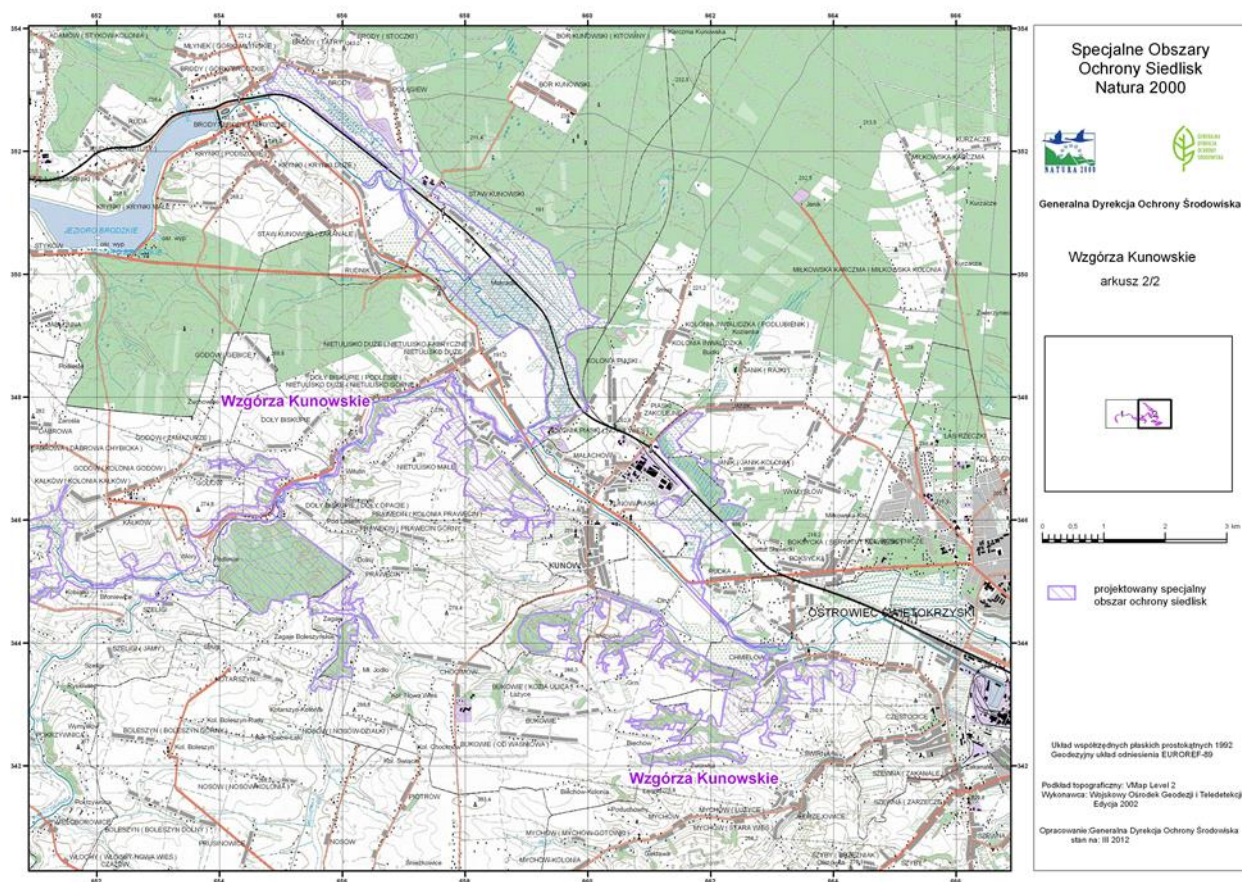
Licznie na tym obszarze występują zabytki kultury klasy europejskiej, a nawet światowej. W rezerwacie archeologicznym Rydno udokumentowane są paleolityczne kopalnie czerwonych barwników hematytowych, zaś w uznanym za Narodowy Pomnik Historii rezerwacie w Krzemionkach Opatowskich znajdują się udostępnione do zwiedzania szyby podziemne neolitycznej kopalni

krzemieni pasiastych. W dolinie Kamiennej, zachowały się także pozostałości zakładów metalurgicznych, zbudowanych w XIX w., okresie działalności na tym terenie St. Staszica i W. Druckiego-Lubeckiego.

Obszar Natura 2000 Wzgórza Kunowskie PLH260039

Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH 260039 położony jest w obrębie Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej na granicy czterech mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej oraz Przedgórze Łżeckiego i obejmuje powierzchnię 1 868,7ha. Dominującymi elementami rzeźby są szerokie, łagodne garby i wierzchowiny, które przeważają na obszarze, oraz płaskodenne doliny rzeczne. Ostoja leży na obrzeżeniu mezozoicznym paleozoicznego trzonu Gór Świętokrzyskich, na zboczach dolin rzecznych występują piaskowce, wapienie triasowe i jurajskie, przykryte utworami czwartorzędowymi, gliną zwałową i piaskami bądź miejscami grubą pokrywą lessową. Grubsza pokrywa lessowa występuje w południowo zachodniej części obszaru. Występują tu liczne odsłonięcia skalne, a wśród nich nieczynne kamieniołomy dolomitu w Dołach Opacich i piaskowca w Dołach Biskupich a także kamieniołomy piaskowców triasowych i jurajskich oraz dolomitów dewońskich i wapiennych. Zbocza dolin rzecznych są często silnie rozczłonkowane wąwozami lessowymi i jarami oraz noszą ślady zjawisk krasowych. Na obszarze dwóch najatrakcyjniejszych wąwozów koło Kunowa zaprojektowano rezerwaty przyrody „Bukowska Góra” i „Udziców”. Zbocza dolin często są bardzo wysokie i strome. Obszar leży w obrębie zlewni rzeki Kamiennej, lewobrzeżnego dopływu Wisły, wraz z dopływami. Największym dopływem Kamiennej jest Świślina z dopływem Pokrzywianki i Psarki oraz z szeregiem bezimiennych cieków. Naturalnych zbiorników wodnych jest niewiele. Tworzą się one głównie w dolinach rzecznych i nie posiadają dużej powierzchni. W miejscowości Wióry koło Dołów Biskupich utworzono rozległy zbiornik retencyjny. Największym kompleksem leśnym jest Las Krynecki z wieloma malowniczymi dolinkami rzeczными, a w swojej północno-zachodniej części zawiera naturalne odsłonięcia piaskowców dolno-triasowych występujących w formie monumentalnych bloków objętych ochroną rezerwatową.

Swierdzono tu występowanie 11 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących łącznie ponad 34 % obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne położone na zboczach dolin rzecznych, na ścianach wąwozów i skarpach śródpolnych, łąki o różnym stopniu wilgotności oraz starorzecza. W obszarze zlokalizowanych jest także wiele rozproszonych płatów łąk, głównie na zboczach dolin rzecznych, a także w obrębie często głębokich wąwozów lessowych. W dolinach rzecznych spotyka się płaty łąk, głównie wierzbowych, wierzbowo-topolowych i olszowych. Niewielkie powierzchnie zajmują także murawy napiaskowe. Ostoja jest ważna zwłaszcza dla zachowania następujących siedlisk: dobrze zachowanych w skali kraju muraw kserotermicznych, z wieloma rzadkimi gatunkami, płatów łąk, zwłaszcza świeżych, ekstensywnie użytkowanych, fragmentów łąk trzęś licowych, oraz fragmentów zbiorowisk łąkowych oraz łąk.

Rysunek 6 - Obszar rewitalizacji na terenie miasta i gminy Kunów (źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów)

Obszar ma bardzo duże znaczenie dla zachowania gatunków motyli z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, związanych ze środowiskiem wilgotnych łąk: *Lycaenahelle* i *Maculinea telegonus*. Obydwa gatunki mają na terenie omawianej ostoji silne populacje występujące w na dobrze zachowanych siedliskach.

Stanowisko modraszka telejusza zabezpiecza ciągłość występowania tego gatunku w Dolinie rzeki Kamiennej i chroni gatunek występujący na granicy zasięgu. Natomiast dla czerwończyka fioletka obszar ten stanowi jedyne w promieniu kilkudziesięciu kilometrów miejsce występowania. Ponadto, na obszarze stwierdzono gniazdowanie takich gatunków ptaków, jak: *Ciconia nigra*, *Falco tinnunculus*, *Dryocopus martius*, *Circus aeruginosus*, *Circus pygargus*, *Pernis ptilorhynchus*, *Alcedo atthis*, *Dendrocopos major*, *Sylvia nisoria*, *Lanius excubitor*, *Coturnix coturnix*, *Rallus aquaticus*, *Crex crex*, *Gallinula chloropus*, *Vanellus vanellus*, *Scolopax rusticola*, *Upupa epops*, *Locustella naevia*, *Luscinia luscinia*, *Remiz pendulinus* i *Merops apiaster*, mający w granicach Wzgórz Kunowskich największą w kraju kolonię lęgową liczącą w 2008r. 38 par. Dolina Kamiennej wraz z dopływami, a zwłaszcza rzeką Świsliną stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze ogólnokrajowej.

Głównym zagrożeniem dla stwierdzonych tu siedlisk jest naturalna sukcesja roślinności krzewiastej i drzewiastej, eutrofizacja, bliskie położenie ośrodków rekreacyjnych, zanieczyszczenia związane z sąsiadującym położeniem zabudowań miejskich i dróg, melioracje, eksploatacja kruszców. Zagrożeniem dla miejscowej fauny mogą być zmiany w sposobie zagospodarowania terenów łąkowych i lessowych wzgórz i wąwozów. Nasilenie czynników antropogenicznych i w dłuższej perspektywie czasowej, brak działań ochronnych.

Dla tego Obszaru Natura nie ma obecnie ustanowionego Planu Zadań Ochronnych.

Korytarze ekologiczne

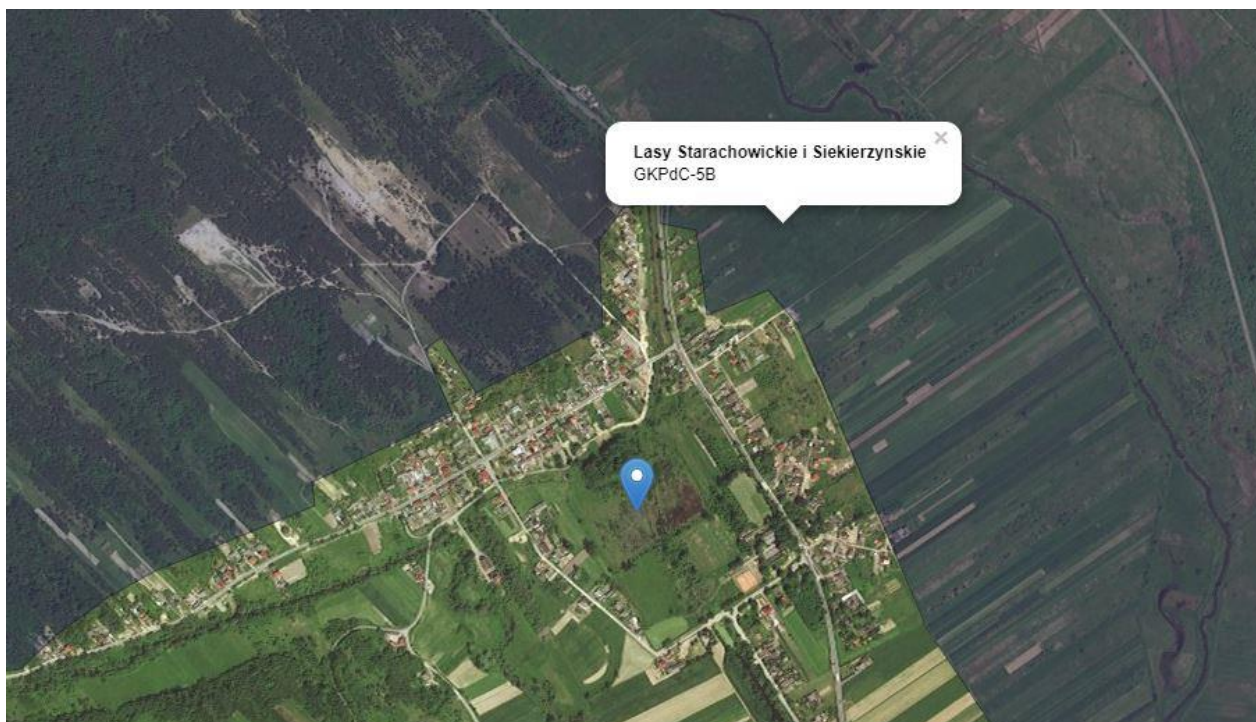
Głównym celem wyznaczenia sieci korytarzy migracyjnych (ekologicznych) jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych, umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali Polski i Europy oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności zarówno na obszarach sieci Natura 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej. Łączność między poszczególnymi obszarami wchodzącymi w skład sieci ma za zadanie utrzymać różnorodność gatunkową i genetyczną.

Teren rewitalizacji w sołectwie Nietulisko Duże znajduje się poza granicami Korytarza Ekologicznego Lasy Starachowickie i Siekierzynskie (GKPdC-5B). Korytarz Południowo-Centralny (KPdC) łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, idzie do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Wśród głównych zagrożeń dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych zalicza się:

- rozwój sieci transportowej. dotyczy to zarówno budowy nowej, jak i modernizacja istniejącej (ze względu na wzrost natężenia ruchu);
- budowa obiektów przemysłowych, centrów handlowych, logistycznych, warsztatów, magazynów daleko poza obszarem zabudowanym, wzdłuż głównych dróg;
- liniowa zabudowa obszarów wiejskich zmniejszająca możliwość migracji zwierząt
- budownictwo w bezpośredniej bliskości cieków wodnych
- rozwój budownictwa rekreacyjnego i hałaśliwych form rekreacji.

Ten korytarz o dużym znaczeniu międzynarodowym przebiega najbliżej sołectwa Nietulisko Duże jednak nie obejmuje jego swym obszarem.

Rysunek 7- Lokalizacja sołectwa Nietulisko Duże na tle Korytarza ekologicznego Lasy Starachowickie i Siekierzynskie (GKPdC-5B) (źródło: mapa.korytarze.pl)

Pomniki przyrody

Zgodnie z informacjami RDOŚ w Kielcach, ochronie prawnej na terenie Gminy podlega 11 pomników przyrody, w tym 5 głazów narzutowych, 2 profile geologiczne, 1 odsłonięcie geologiczne, 2 lipy drobnolistne i 1 jedna sosna zwyczajna. W granicach Miasta istnieje wiele egzemplarzy starych drzew, które zasługują na ochronę w formie pomników przyrody i ponad 1,6 ha zieleni urządzonej w formie zieleńców. Posiadają one duże walory przyrodnicze i krajobrazowe podnoszące estetykę krajobrazu miejskiego.

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji znajduje się głaz znajduje się przed budynkiem Publicznej Szkoły Podstawowej w Nietulisku Dużym w sąsiedztwie zabytkowych ruin Nietulisku Dużym znajduje się pomnik przyrody – głaz narzutowy (PL.ZIPOP.1393.PP.2607053.558).

W otoczeniu obszaru rewitalizacji „Witulin” znajdują się:

- liczne odsłonięcia skalne, prezentujące profil najwyższego triasu dolnego oraz prawie kompletny profil triasu środkowego (PL.ZIPOP.1393.PP.2607053.95)
- profil geologiczny stanowiący odsłonięcie profilu dolnego i środkowego triasu, w północnej i północno-zachodniej ścianie, długości ok. 100 m i wysokości 15- 20 m, starego kamieniołomu (PL.ZIPOP.1393.PP.2607053.94)

Zabytki

Gmina Kunów obfituje w liczne i unikalne zabytki architektury, w tym”

- najstarsza w Polsce wolno stojąca kaplica Świętej Katarzyny, wzniesiona w stylu gotyckim, ufundowana w 1430r. przez biskupa Zbigniewa Oleśnickiego na terenie nie istniejącej już wsi Kaplica (obecnie usytuowana na pograniczu wsi Miłkowska Karczma, przy dawnym trakcie lżeckim);
- ruiny walcowni żelaza na terenie miejscowości Nietuliska Dużego znajdują się wchodzącej w skład Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, będącego świadectwem dobrze rozwijającego się przemysłu z pierwszej połowy XIX. Obszar walcowni stanowi jednocześnie historyczne tereny poprzemysłowe, po byłym Staropolskim Okręgu Przemysłowym. W Nietulisku zachowały się również monumentalne ruiny wzniesionych w panującym ówczesnie stylu klasycystycznym hal, ciekawie rozplanowane osiedle mieszkaniowe dla pracowników, budynek zarządu (obecnie szkoła) oraz pozostałości dawnego ujęcia wodnego. Stan obecny zabytku jest wstanie degradacji technicznej;
- zespół przemysłowy dawnej fabryki tektury „Witulini” z pocz. XX w., której głównymi współwłaścicielami byli rodzice Witolda Gombrowicza w miejscowości Doły Biskupie. Obiekt o walorach historyczno – kulturowych, z potencjałem do rozwoju turystycznego, obecnie znajduje się wstanie degradacji technicznej, nie stanowi oferty turystycznej i nie jest wykorzystywany w tym celu;
- XVII- wieczny kunowski kościół p.w. św. Władysława z pięknie rzeźbionymi przez miejscowych kamieniarzy ołtarzami oraz murowana dzwonnica wzniesiona w 1896r. wg. projektu Wojciecha Gersona. Obiekt znajduje się w stanie dobrym, obiekty są eksploatowane.

Tabela 4 - Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego (stan z dnia 30. 10.2016r.)

miejsowość	nazwa obiektu	nr w rejestrze
Chocim	park dworski – 1 poł. XIX w.	A.606
Doły Biskupie	założenie przestrzenno-poprzemysłowe , nr rej.: 1000 z 30.10.1980 (10.12.2010) – pozostałości zakładu przemysłowego (kotłownia wraz z magazynem wyrobów gotowych i magazynem technicznym, hala odwadniania, turbinownia, magazyn żelaza i budynek dawnego warsztatu kamieniarskiego), – układ wodny: kanał roboczy i jaz na rz. Świślinie – miejsce po d. budynku administracyjno-mieszkalnym – układ urbanistyczny zespołu budowlanego d. osiedla przyfabrycznego, • – pozostałości parku, – kamieniołom wraz z dwoma budynkami d. zakładów kamieniarskich.	A.607/1-6
Kaplica (miejsowość obecnie nie istnieje)	kaplica pw. św. Katarzyny wraz z otoczeniem, nr rej.: 1026 z 27.04.1984	A.608
Kunów	zespół kościoła par. pw. św. Władysława – kościół, nr rej.: 474 z 18.03.1957 oraz 461 z 15.04.1967 – dzwonnica, nr rej.: 461 z 15.04.1967 – kostnica, decyzja z dn. 31.03.2015	A.609/1-5

miejsowość	nazwa obiektu	nr w rejestrze
	<ul style="list-style-type: none"> - mурowane ogrodzenie (na odcinku zach., wsch., pld. i w części odcinka pln.-wsch., z wyłączeniem współczesnego ogrodzenia mur.-żel. na odcinku pln.-zach.), z bramą główną (północną) ze schodami z balustradą oraz bramkami – wschodnią (na teren plebański) i zachodnią (na cmentarz parafialny), decyzja z dn. 31.03.2015 - teren dawnego cmentarza przykościelnego w granicach całego ogrodzenia kościelnego, decyzja z dn. 31.03.2015 stanowiący części działek ewidencyjnych nr 3845, 1922, 1921, obręb: 01 Kunów. cmentarz par., nr rej.: 9 (św.) z 16.04.2007. 	
Nietulisko Duże	zespół urbanistycznoprzemysłowy, nr rej.: 318 z 01.12.1956; nr rej.: 436 z 21.06.1967: <ul style="list-style-type: none"> - walcownia (ruina), - most z wylotem kanału, - budynek kontrolny I, - budynek kontrolny II - przepust wody - suszarnia (ruina), nr rej.: 318 z 01.12.1956 - budynek dyrekcji, - magazyn (ruina), nr rej.: 318 z 01.12.1956 	A.9
Nietulisko Małe	park, nr rej.: 617 z 13.12.1957	A.611

3.2 Aktualny stan jakości środowiska na terenie objętym Lokalnym Programem Rewitalizacji

Jakość powietrza atmosferycznego

Zgodnie z definicją zanieczyszczenia powietrza stanowią substancje (gazy, ciecze, ciała stałe), które znajdują się w powietrzu atmosferycznym, ale nie są jego naturalnymi składnikami lub substancje występujące w znacznie zwiększonych ilościach w porównaniu z naturalnym jego składem. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) - oceny jakości powietrza dokonuje się dla poszczególnych stref - są to obszary aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys., miasta o liczbie ludności powyżej 100 tys. mieszkańców oraz obszary powiatów nie wchodzące w skład aglomeracji.

W gminie nie jest prowadzony monitoring stanu zanieczyszczenia powietrza. Ocenę jakości powietrza przeprowadza wojewoda w strefach - obszarach powiatów. Gmina Kunów znajduje się obecnie w strefie świętokrzyskiej. Podstawą do sporządzania rocznych ocen jakości powietrza są: poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych. Ocen dokonuje się dla kryterium ochrony zdrowia (w zakresie benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, tlenku węgla, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu, ozonu) oraz pod kątem ochrony roślin w zakresie tlenków azotu, ozonu oraz dwutlenku siarki. Poniżej w tabeli przedstawiono wyniki pomiarów powietrza w strefie świętokrzyskiej w roku 2015 - ocena ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Tabela 5 - Wyniki pomiarów jakości powietrza w strefie świętokrzyskiej w roku 2015

	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	AS	Ni	BaP	PM _{2,5}	O ₃
strefa świętokrzyska PL2602	A	A	C	A	A	C	A	A	C	A	C

Jak wskazują wyniki monitoringu powietrza w 2015 r. zachowane zostały wartości kryterialne dla następujących zanieczyszczeń: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, pył PM_{2,5} oraz metale: ołów, arsen, kadm i nikiel, zawarte w pyłe zawieszonym PM₁₀ - strefa uzyskała status klasy A. Przekroczenie norm jakości powietrza nastąpiło dla zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM₁₀, benzo(a)pirenem oraz ozonem (w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego).

O zakwalifikowaniu strefy świętokrzyskiej do klasy C zdecydowały wyniki pomiarów na stacji w Starachowicach, gdzie wartości dopuszczalne obowiązujące dla stężeń 24-godzinnych zostały przekroczone w 49 dobach w roku. Klasę strefy potwierdziły ilości przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego, które miały miejsce na pozostałych stanowiskach manualnych (w Ożarowie – 44 doby, w Busku-Zdroju – 38 dób) oraz na stacjach automatycznych (w Nownach – 80 dób, w Połańcu – 57 dób, w Małogoszczu – 40 dób). Średnia roczna wartość pyłu na wszystkich stanowiskach w tej strefie nie przekroczyła normy 40 µg/m³.

Strefę świętokrzyską oceniono na podstawie pomiarów ozonu dokonanych na stacji pomiarowej w Połańcu. W Połańcu w latach 2013-2015 wystąpiło średnio 20 dób z przekroczeniem poziomu docelowego ozonu, czyli poziom docelowy został dotrzymany, a cel długoterminowy przekroczony.

Strefie nadano też klasę C ze względu na zanieczyszczenie powietrza B(a)P, o czym zdecydowały wyniki pomiarów ze stacji w Starachowicach oraz w Busku-Zdroju, gdzie średnie roczne wynosiły odpowiednio 6 ng/m³ i 4 ng/m³, więc znacznie przekroczyły poziom docelowy.

Celem długoterminowy w postaci poprawy jakości powietrza w strefach województwa świętokrzyskiego w celu osiągnięcia właściwych standardów, a także krajowego celu redukcji narażenia poprzez realizację zintegrowanej polityki ochrony powietrza ma być osiągnięty poprzez działania wyznaczonego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (również w Gminie Kunów) na lata 2016-2020. Obejmuje on działania inwestycyjne i nie inwestycyjne w sektorach: transportu publicznego i prywatnego, budownictwa, mieszkalnictwa, gospodarki przestrzennej, energetyki, oświetlenia, gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, informacji oraz edukacji.

Jakość wód powierzchniowych

Kamienna od Zb. Brody Iłżeckie do Świśliny PLRW2000823479

Badania monitoringowe tej jednolitej prowadzone były w ppk Kamienna-Nietulisko (67,7 km biegu rzeki) w roku 2010 i 2015 w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu wód na obszarach chronionych (eutrofizacja komunalna).

W 2015 r. stan ekologiczny oceniono jako słaby na podstawie IV klasy fitobentosu a elementy fizykochemiczne oceniono w klasie II. Elementom hydromorfologicznym na podstawie prowadzonych obserwacji przypisano klasę II. Wymogi dla wód na obszarach chronionych nie zostały spełnione dla obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Nie wykonano oceny stanu chemicznego, z uwagi na brak badań elementów chemicznych. Stan wód w JCWP oceniono jako zły, ze względu na słaby stan ekologiczny.

Źródłem zanieczyszczeń w JCWP są m.in.: oczyszczalnia ścieków w Stykowie, gm. Brody, oczyszczalnia ścieków w Krynkach.

Kamienna od Świśliny do Przepaści PLRW200010234939

Dla tej JCWP w ppk Kamienna-Krasków (48 km biegu rzeki) w roku 2010 prowadzono badania w zakresie monitoringu operacyjnego i monitoringu wód na obszarach chronionych, w roku 2015 – w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych (Natura 2000, eutrofizacja komunalna), a corocznie pod kątem kontroli poziomu zanieczyszczeń substancjami priorytetowymi z grupy WWA.

Stan ekologiczny oceniono w roku 2015 jako słaby (IV klasa), na podstawie wyniku klasyfikacji fitobentosu (IV klasa), pomimo III klasy makrofitów i I klasy makrobezkręgowców bentosowych. Elementom hydromorfologicznym na podstawie prowadzonych obserwacji terenowych przypisano klasę II. Elementy fizykochemiczne (2015) oceniono w klasie II. Stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego ze względu na przekroczone stężenia średnioroczne dla sumy benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu. W ocenie wód na obszarach chronionych nie zostały spełnione wymogi dla obszarów Natura 2000 oraz wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Ogólnie stan JCWP oceniono jako zły, o czym przesądził słaby stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego.

Źródłem zanieczyszczeń w JCWP są m.in.: oczyszczalnia ścieków w Kunowie i oczyszczalnia ścieków w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Świślina od Pokrzywianki do ujścia PLRW2000923489

W ppk Świślina-Nietulisko (ujściowy odcinek rzeki) tę JCWP badano w roku 2012 w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego oraz monitoringu wód na obszarach chronionych, a corocznie pod kątem kontroli poziomu zanieczyszczeń substancjami priorytetowymi z grupy WWA.

W okresie 2013-2015 monitoring operacyjny oraz monitoring wód na obszarach chronionych (Natura 2000, eutrofizacja komunalna) realizowano w roku 2015, a w roku 2014 – monitoring badawczy, pod kątem weryfikacji rzeczywistego zagrożenia substancjami chemicznymi z grupy WWA. W roku 2013 nie prowadzono badań tej jednolitej. Potencjał ekologiczny jednolitej części wód oceniono jako umiarkowany (III klasa), o czym zdecydował wynik klasyfikacji tobentosu (w 2015 r), pomimo II klasy makrobezkręgowców bentosowych (2012) oraz elementów fizykochemicznych. Elementom hydromorfologicznym na podstawie terenowych obserwacji warunków hydrologicznych i morfologicznych przypisano klasę II. Wymogi dla obszarów chronionych nie zostały spełnione dla obszarów Natura 2000 oraz wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Stan chemiczny oceniono jako poniżej dobrego ze względu na przekroczoną wartość średniorocznego stężenia sumy wskaźników z grupy WWA: benzo-(g,h,i)peryleny oraz indeno(1,2,3-cd)pireny (2014). Ogólny stan wód oceniono jako zły, o czym przesądził umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny sklasyfikowany jako poniżej dobrego.

Źródłem zanieczyszczeń w JCWP są in.: oczyszczalnia ścieków w Godowie, gm. Pawłów i oczyszczalnia ścieków w Pękoślawicach, gm. Waśniów (poprzez dopływ Węgierka).

Zbiornik Wióry

Zbiornik Wióry nie jest wyznaczony jako oddzielna jednolita część wód i w roku 2012 roku oraz 2015 został przebadany w zakresie monitoringu badawczego. Elementy fizykochemiczne sklasyfikowano w klasie I. Elementom hydromorfologicznym na podstawie prowadzonych obserwacji przypisano klasę II. Nie wykonano oceny potencjału ekologicznego z powodu braku badań elementów biologicznych oraz oceny stanu chemicznego ze względu na brak badań elementów chemicznych, a tym samym nie wykonano ogólnej oceny stanu wód.

Zbiornik Wióry leży na pograniczu 3 JCWP: Świślina do Pokrzywianki bez Pokrzywianki, Świślina od Pokrzywianki do ujścia oraz Pokrzywianka, które były monitorowane, a ich ocena stanu wód zawarta jest w części dotyczącej JCWP rzek. Głównym celem realizacji tych działań w zakresie ochrony jakości wód powierzchniowych jest przede wszystkim zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, poprzez budowę, przebudowę i rozbudowę już istniejących.

Jakość wód podziemnych

Monitoring wód podziemnych na szczeblu krajowym w latach 2015-2016 prowadzony był w sieci krajowej w ramach realizacji zadań Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania i ocenę stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych wykonał Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na potrzeby drugiego cyklu planistycznego (2016-2021) zweryfikowano przebieg i kody JCWPd i w ramach nowego podziału na 172 jednostek, w ramach JCWPd nr 102 (PLGW2000102) ustanowiono 8 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk), w tym w powiatach kieleckim, skarżyskim, starachowickim, ostrowieckim), dla JCWPd nr 103 - 5 punktów kontrolnych

(wszystkie w powiecie ostrowieckim). Tylko w dwóch punktach kontrolnych monitoringu wykazano wody złej jakości (klasa V) - w Strupicach (powiat ostrowiecki) oraz w Mroczkowie (powiat skarżyski), w trzech klasy niezadowolającej (klasa IV) - w Wąchocku, Smykowie i Sudole (powiat starachowicki). Zmiany te świadczą o znaczącym wpływie działalności człowieka. Należy zaznaczyć, że te punkty pomiarowe zlokalizowane są z znacznym oddaleniu od obszaru rewitalizacji. Najbliższe ppk, sąsiadujące z terenem objętym LPR znajdują się w Kunowie (Kaplica 1, 2 i 3) i charakteryzują się wodami bardzo dobrej jakości (klasa II) i wykazują poprawę w odniesieniu do lat 2010-2012, gdy nadano im III klasę jakości.

Tabela 6 - Charakterystyka JCWPd na terenach objętych i bezpośrednio sąsiadujących z obszarami objętymi LPR

Lp	numer otworu	mięscowość/ gmina	JCWPd	stratygrafia	głębokość od stropu warstwy wodonośnej [m]	charakter zwierciadła	użytkowanie terenu	klasa jakości wody w roku 2016	wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakości w 2016 r.	wskaźniki w granicach stężeń V klasy jakości w 2016 r.
1	327	Sieradowice Pierwsze Bodzentyn	102	D2	32	napięte	łąki i pastwiska	II	-	-
2	1379	Marcinków* Wąchock	102	Q	6	napięte	zabudowa wiejska	IV	pH, Ni	-
3	414	Kaplica-2 Kunów	103	J2+3	35,5	swobodne	-	II	-	-
4	415	Kaplica-3 Kunów	103	J2	163	napięte	lasy	II	-	-
5	1151	Kaplica-1 Kunów	103	J3	50	napięta	lasy	II	-	-
6	1011	Smyków Ćmielów	102	J3	22,6	napięte	zabudowa wiejska	IV	K	-
7	1910	Skarbka Bałtów	103	J3+Q	2	swobodne	zabudowa wiejska	II	-	-
8	2040	Sudół Bodzechów	103	J3	50	napięte	rośl. drzewiasta i krzaczasta	IV	Zn	-
9	1911	Struice Waśniów	102	T1	21	napięte	zabudowa wiejska	V	-	U
10	2327	Ostrowiec Św.	102	Q	2,6	swobodne	łąki i pastwiska	II	-	-
11	414	Skarżysko-Kam.	102	T2	42	napięte	zabudowa miejska luźna	II	-	-
12	2324	Mroczyn Bliżyn	102	Q	5,8	swobodne	zabudowa wiejska	V	No ₃ , pH	K

* Badania elementów organicznych w roku 2015 i 2016

Oznaczenia stratygraficzne: Q – czwartorzęd, J – jura, J3 – jura górna, J2 – jura środkowa, J, T2 – trias środkowy, T1 – trias dolny, D2 – dewon środkowy

---

Jakość gleb

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych są pobierane próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta edycja pobierania próbek przypadła na rok 2015 i podobnie jak w poprzednich latach realizowana była przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na terenie województwa świętokrzyskiego do badań wytypowano 9 punktów pomiarowych. Brak jest punktów na terenie gminy Kunów.

Na terenie całego powiatu ostrowieckiego, w tym miasta i gminy Kunów, głównymi zagrożeniami dla gleb są:

- naturalne zagrożenie gleb procesami erozyjnymi,
- zakwaszenie gleb obniżające ich przydatność rolniczą,
- degradacja powierzchni ziemi spowodowana przemysłem, rozbudowa infrastruktury, technicznej zaopatrzenia w energię, wodę, gaz i odprowadzania ścieków oraz rozbudowa sieci drogowych.
- lokalne zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi przede wszystkim w sąsiedztwie zakładów przemysłowych oraz głównych szlaków komunikacyjnych naturalne zróżnicowane gleb utrudniające ujednoczenie i zintegrowanie gospodarki rolnej w ramach powiatu pod kątem struktury i technologii produkcji.

Klimat akustyczny

Na terenie gminy zagrożenia hałasem komunikacyjnym dotyczy obszarów położonych wzdłuż drogi krajowej nr 9 oraz linii kolejowej Skarżysko- Kamienna – Rozwadów. Na terenie gminy ekrany akustyczne (dla drogi nr 9) występują na niewielkim odcinku w Kunowie.

W ostatnich latach WIOŚ nie wykonywał pomiarów hałasu na terenie gminy Kunów.

Pole elektromagnetyczne

Potencjalnym źródłem pól elektromagnetycznych w Kunowie są linie i stacje elektroenergetyczne, stacje telefonii komórkowej i transformatory. Linie energetyczne przebiegające przez gminę Kunów:

- biegnąca przez południową część gminy trasa linii EN 220kV, bez zasilania miejskiego systemu elektroenergetycznego,
- biegnąca przez środek gminy trasa linii EN 110kV, z której zasilany jest Główny Punkt Zasilający GPZ Kunów 110/16/30kVA.

Pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Najbardziej aktualne pomiary natężenia fal elektromagnetycznych znajdują się w Raporcie WIOŚ za lata 2016.

Tabela 7 - Wyniki pomiarów monitoringu poziomów PEM w środowisku w roku 2016 (źródło: WIOŚ)

punkt pomiarowy	średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM (V/m)	średnia arytm. z uśrednionych wartości natężeń PEM dla danego obszaru usytuowania województwa
Kunów (obok kościoła)	0,15	0,23

W żadnym z punktów pomiarowych objętych badaniami poziomu PEM nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej (7 V/m). Przełożyło się to na brak potrzeby wyznaczenia jakichkolwiek terenów do zamieszczenia w rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku.

3.3 Inne aspekty funkcjonowania gminy rzutujące na stan jakości środowiska

Gospodarka wodno-ściekowa

Obecnie na terenie miasta i Gminy Kunów łączna długość kanalizacji wynosi 14,8 km dla miasta i 48,2 km dla obszaru gminy, do której przyłączonych jest 1316 mieszkańców (stan na 2016 r.). wodociągowej. Z instalacji kanalizacyjnej korzysta jedynie 45,7 % mieszkańców (dane na 2015 r.), z wodociągowej korzysta niemal 98,2% mieszkańców (ponad 119 km sieci rozdzielczej). Miasto i Gmina Kunów oraz Zakład Gospodarki Komunalno - Mieszkaniowej systematycznie budują i modernizują najbardziej awaryjne oraz najstarsze odcinki sieci wodociągowej. Zabiegi te pozwalają na zwiększenie jakości dostarczanej wody oraz zwiększenie niezawodności dostaw. Rozbudowywana i modernizowana jest również sieć kanalizacji sanitarnej. Prace te pozwalają na odbiór ścieków z coraz większych terenów Miasta i Gminy, zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. W ostatnich latach wykonano kanalizację deszczową na osiedlu Langiewicza w Kunowie, budowę kanalizacji sanitarnej w Kunowie, Janik – Wymysłów- Boksycka -Ostrowiec Świętokrzyski, Rudka – Udziarów – Kunów, przebudowano oczyszczalnię ścieków w Kunowie oraz przeprowadzono bieżące remonty sieci kanalizacyjnej.

Na terenie gminy działa jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków w Kunowie o maksymalnej wydajności 800 m³/dobę. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Kamienna. Gmina Kunów pod względem liczby ludności korzystającej z oczyszczalni zajmuje pierwsze miejsce wśród gmin miejsko-wiejskich i gmin wiejskich powiatu ostrowieckiego. Wg danych Zakładu Gospodarki Komunalno - Mieszkaniowej w Kunowie oczyszczalnia jest sprawna i obecnie nie wymaga rozbudowy.

Ochrona przed powodzią i suszą

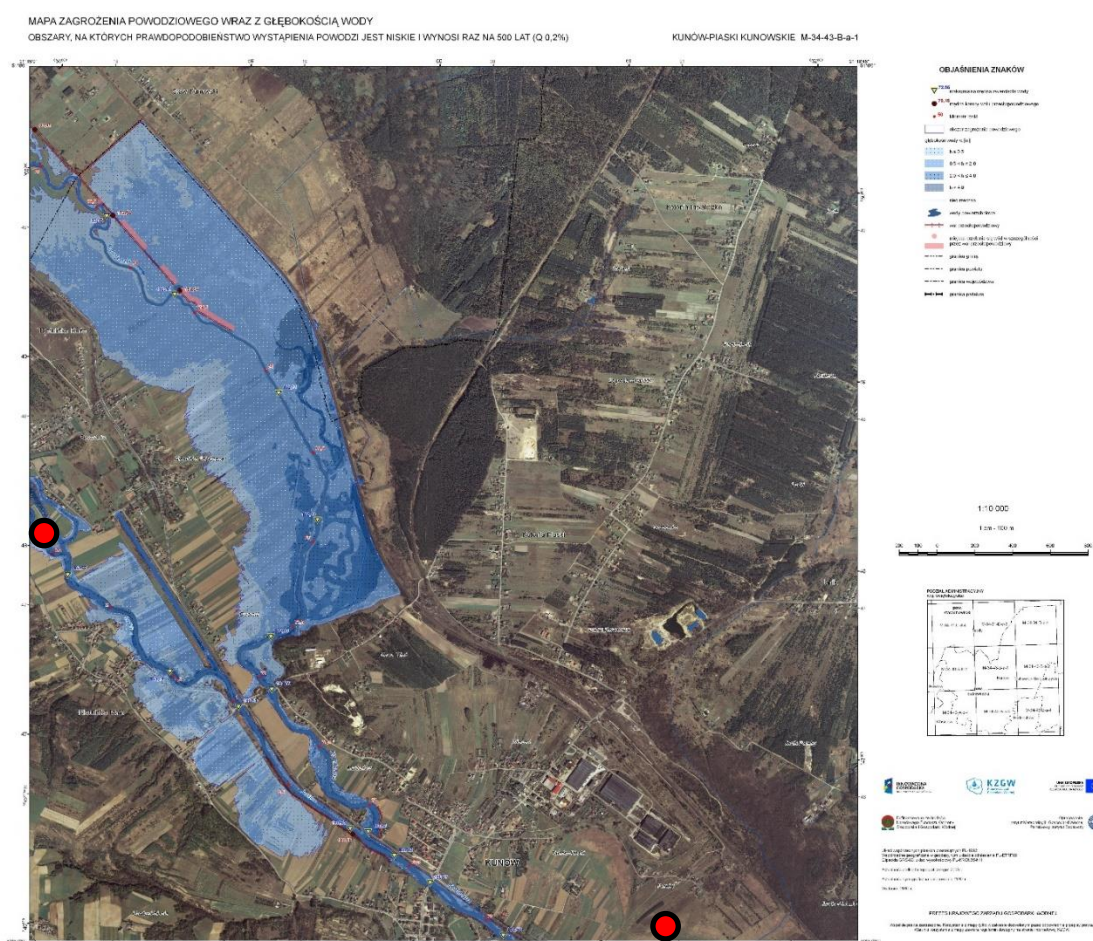
W ramach oceny, czy i w jakim stopniu dany teren jest zagrożony występowaniem powodzi w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) opracowane zostały mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Mapy zagrożenia

powodziowego zostały sporządzone dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP).

Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawiono obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (1%),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),

Rysunek 8 - Lokalizacja głównych obiektów rewitalizacyjnych względem obszarów zagrożenia powodziowego - niskie prawdopodobieństwo, raz na 500 lat (Q 0,2%) (źródło: www.mapy.isok.gov.pl)

Dodatkowo mapy te obejmują tereny narażone na zalanie w przypadku:

- zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
- zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwsztormowego (budowli ochronnych pasa technicznego – według ustawy Prawo wodne, obowiązującej przed 12 lipca 2014 r.)

Uzupełnieniem map zagrożenia powodziowego są mapy ryzyka powodziowego, określające wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiające obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Są to obiekty, które pozwolą na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej, czyli grupy, dla których należy ograniczyć negatywne skutki powodzi zgodnie z celami Dyrektywy Powodziowej.

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego jako dokumenty planistyczne stanowią w praktyce nietechniczny środek ochrony przeciwpowodziowej mający na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi. Celem powstania tych dokumentów jest właściwe zarządzanie ryzykiem jakie może stwarzać powódź dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, gospodarki.

Zgodnie z danymi udostępnionymi w ramach projektu „*Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami*” (ISOK) na terenie gminy zdarzają się lokalne podtopienia, natomiast rewitalizacji – w tym Nietulisko Duże (obszar starej walcowni), Doły Biskupie oraz teren po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET w Kunowie leżą poza obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%); średnie i wynosi raz na 100 lat (1%) oraz jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

W ramach ochrony przeciwpowodziowej gminy na rzece Świślinie (bezpośrednio przy granicy z Gminą Kunów) znajduje się zbiornik retencyjny „Wióry”. Celem zbiornika jest ochrona przed powodzią i wyrównanie przepływów poniżej zbiornika oraz wykorzystanie energetyczne. Zapora o wysokości 21 m znajduje się kilka kilometrów powyżej miejscowości Doły Biskupie. Zbiornik posiada tak zwaną pojemność martwą wynoszącą około 43% całkowitej jego pojemności. Przeznaczona jest ona na pomieszczenie wszelkich osadów zarówno naniesionych przez rzekę, jak i powstałych w wyniku procesów erozyjnych występujących na terenach bezpośrednio otaczających nieckę zbiornika. Wody powierzchniowe stojące są reprezentowane również przez niewielkie oczka wodne, stawy inne zbiorniki wodne. Ponadto teren odwadniają prawe dopływy rzeki Kamiennej (ciek płynący w lesie Kryneckim, ciek biorący początek w Kunowie – Kolonii, ciek biorący początek w Bukowiu, lewe dopływy rzeki Kamiennej (ciek biorący początek w rejonie Leśniczówki Sadłowizna ciek biorący początek w rejonie Kolonii Inwalidzkiej, ciek biorący początek w rejonie lasu Olszyny.)

Gospodarka odpadami

Gmina i miasto Kunów jest w 100% objęta zorganizowanym odbiorem odpadów. Obecnie usuwaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zajmuje się firma REMONDIS Sp. z o.o. Oddział Ostrowiec Św. Odpady z terenu Miasta i Gminy Kunów przekazywane są na teren administrowanego przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „JANIK” Sp. z o.o. składowiska odpadów komunalnych o powierzchni składowania 4,21 ha. Zakład prowadzi odzysk odpadów tj.: opakowania, metale, szkło, tworzywa sztuczne i makulatura z przeznaczeniem do recyklingu oraz frakcji mineralnej na potrzeby technologiczne składowiska. Zakład przyjmuje odpady niebezpieczne: baterie, akumulatory, lampy

fluorescencyjne, żarówki rtęciowe, płyny hamulcowe i chłodnicze, oleje itp., które czasowo przechowywane są w specjalnie przygotowanych do tego pojemnikach i boksach. Po zebraniu wielkości transportowych odpady te wysyłane są do zakładów zajmujących się ich recyklingiem lub utylizacją. System selektywnej zbiórki odpadów funkcjonuje prawidłowo i pozwala na uzyskanie odpowiednich poziomów odzysku. Na przestrzeni ostatnich dwóch lat nie odnotowano na terenie miasta i gminy Kunów występowania dzikich wysypisk.

Na terenie gminy Kunów od 2010 roku obowiązuje również Program usuwania azbestu. Urząd Miasta i Gminy Kunów dofinansowuje utylizację azbestu (eternitu) zdjętego z pokryć dachowych. Dofinansowanie obejmuje koszty załadunku, transportu i utylizacji odpadu. "Lokalny Program Rewitalizacji da Miasta i Gminy Kunów" zawiera analizę negatywnych zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej jedynie w oparciu o analizę występowania materiałów i wyrobów azbestowych zagrażających życiu i zdrowiu mieszkańców. W związku z powyższym w dokumencie tym przyjęto, że zagrożony degradacją środowiskową jest cały obszar rewitalizacji, gdyż na całym badanym terenie występują wyroby azbestowe negatywnie oddziałujące na zdrowie i życie mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji zinwentaryzowano 24,38% materiałów azbestowych z terenu całej gminy, wymagających

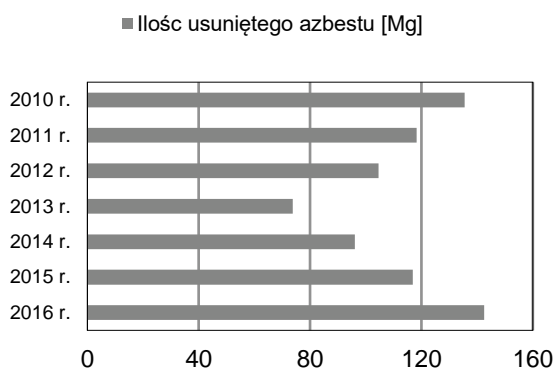

Tabela 8- Ilość usuniętego azbestu w ramach Programu Usuwania Azbestu (źródło: POŚ dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024)

usunięcia. W badaniu ankietowym mieszkańcy potwierdzali problem zagrożenia azbestem, dodatkowo wskazywali na problem nadmiernego hałasu. Przedstawione problemy środowiskowe tworzą istotną barierę dla rozwoju społeczno – gospodarczego analizowanego obszaru rewitalizacji.

Odnawialne źródła energii

Zgodnie z Dyrektywą 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (OZE), Polska, jako członek Unii Europejskiej, jest zobowiązana do transpozycji krajowych przepisów prawnych wymogów Dyrektyw Parlamentu Europejskiego. Podstawowym celem wyznaczonym dla Polski jest uzyskanie 15% udziału OZE w bilansie energetycznym do 2020 r. Do energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii zalicza się, niezależnie od parametrów technicznych źródła, energię elektryczną lub ciepłą pochodzącą ze źródeł odnawialnych, w szczególności:

- z energii wodnej (elektrownie wodne o mocy mniejszej niż 5 MW);
- z energii wiatru (elektrownie wiatrowe);
- z biomasy (elektrownie/elektrociepłownie na biomasę stałą, biogazownie: rolnicze, w oczyszczalniach ścieków, na wysypiskach odpadów, elektrociepłownie spalające odpady komunalne);
- z energii słonecznej (ogniwa fotowoltaiczne, kolektory słoneczne);
- ze źródeł geotermalnych (źródła wysokiej entalpii – ciepłownie geotermalne i źródła niskiej entalpii – pompy ciepła).

Kluczowym dokumentem umożliwiającym ubieganie się o dotacje na inwestycje z zakresu niskiej emisji, w tym m.in. termomodernizacji, instalacji OZE i innych związanych z gospodarką niskoemisyjną jest Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

Bezpośrednim zamierzeniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Kunów jest realizacja celów określonych w pakiecie klimatyczno – energetycznym i osiągnięcie ich do roku 2020, względem roku 2009 jako roku bazowego, w szczególności w zakresie: redukcji emisji gazów cieplarnianych, redukcji emisji CO₂; zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; i redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej obiektów.

Plan ten bezpośrednio przyczyni się do realizacji zamierzonych przedsięwzięć:

- termomodernizacja obiektów oświatowych i użyteczności publicznej w gminie Kunów; w programie LPR również zastosowanie baterii solarnych w świetlicy środowiskowej
- panele fotowoltaiczne – projekt dla mieszkańców;
- wymiana pieców węglowych na urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii;
- modernizacja oświetlenia ulicznego (600 punktów świetlnych).

3.4 Potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

---

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kunów jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i eliminowanie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych prowadzących do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Do potencjalnych zmian zachodzących w gminie w przypadku braku realizacji założeń zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji zalicza się:

- zahamowanie rozwoju terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą;
- postępująca degradacja budynków jak i terenów obszaru rewitalizacji,
- zmniejszenie tempa rozwoju poprzez braki w organizacji szkoleń i kursów i w tworzeniu nowej oferty gospodarczej;
- zmniejszenie atrakcyjności dla inwestorów i brak powstawania nowych firm;
- pogorszenie lokalnego krajobrazu w wyniku braku rewitalizacji obszarów zdegradowanych;

- pogorszenia atrakcyjności gminy związanej z brakiem obiektów kulturalnych, turystycznych, rekreacyjnych i gastronomicznych;
- pogorszenia atrakcyjności gminy związanej z brakiem wsparcia organizacji pozarządowych;
- wzrost niezadowolenia mieszkańców spowodowany ograniczonym dostępem do usług socjalnych jak i wydarzeń o charakterze kulturalno-rekreacyjnym;
- wzrost niezadowolenia mieszkańców w związku z brakiem nowych miejsc pracy;
- niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy - pozostawienie do niszczenia wpisanych do Rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zabytków dziedzictwa kulturowo – historycznego;
- wzrost zanieczyszczenia powietrza poprzez brak realizacji zadań z zakresu odnawialnych źródeł energii.

---

4 Przewidywane oddziaływanie na środowisko działań

4.1 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

---

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów zawiera analizę negatywnych zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej jedynie w oparciu o analizę występowania materiałów i wyrobów azbestowych zagrażających życiu i zdrowiu mieszkańców. W związku z powyższym w dokumencie tym przyjęto, że zagrożony degradacją środowiskową jest cały obszar rewitalizacji, gdyż na całym badanym terenie występują wyroby azbestowe negatywnie oddziałujące na zdrowie i życie mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji zinwentaryzowano 24,38% materiałów azbestowych z terenu całej gminy, wymagających usunięcia. Kluczowym powodem występowania azbestu na wskazanych terenach jest znacząca przewaga starszego budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego. W badaniu ankietowym mieszkańcy potwierdzali problem zagrożenia azbestem, dodatkowo wskazywali na problem nadmiernego hałasu. Przedstawione problemy środowiskowe tworzą istotną barierę dla rozwoju społeczno – gospodarczego analizowanego obszaru rewitalizacji. Sam LPR ujmuje tylko jedno przedsięwzięcie bezpośrednio wpływające na polepszenie stanu środowiska. Przedsięwzięcie nr 1 - Rozbudowa i termomodernizacja budynku remizy OSP w Nietulisku Dużym. Dodatkowe wsparcie w tym aspekcie stanowi *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest* przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/204/09 z dnia 30 stycznia 2009r. Program, który jest realizowany w gminie Kunów od 2010 r. obejmuje usuwanie odpadów zawierających azbest zgodnie z przyjętym Programem i opracowanym w nim do 2032 r. harmonogramem. Największa efektywność Programu usuwania azbestu miała miejsce w pierwszym roku obowiązywania programu 2010 oraz w 2016 roku.

Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Miasta i gminy Kunów Najważniejsze problemy ochrony środowiska to:

- czystość powietrza - stan jakości powietrza atmosferycznego (dla zanieczyszczeń w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia w rejonie Kunowa) określono jako kategorię C w przypadku pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu i O₃ oraz kategorię A w przypadku PM_{2,5}, SO₂, NO₂, CO, O₃, C₆H₆, Pb, As, Ni, Cd.
- jakość wód - stan wód powierzchniowych jest złej jakości, wody podziemne zaklasyfikowano do III klasy.
- jakość gleb - występują średnio korzystne warunki glebowe, przeważają gleby klasy IIIa.

Do najistotniejszych zagrożeń ochrony środowiska (zgodnie z polityką ekologiczną państwa pomijanie wymagań ochrony przyrody lub niedostateczne ich uwzględnianie w strategiach rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki i w planach rozwoju regionalnego i lokalnego dlatego przy planowaniu przedsięwzięć w obrębie obszaru rewitalizowanego należy również szczególnie uwzględnić obszary objęte ochroną prawną, w tym Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, Obszar Natura 2000, Wzgórza Kunowskie PLH260039, korytarze ekologiczne i pomniki natury. Ich obecność na terenie objętym Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów narzuca ramy realizowanym przyszłym przedsięwzięciom i powinno stanowić istotny kierunek przeprowadzonych działań. Z tego punktu widzenia należy uznać bliskie sąsiedztwo obszarów chronionych jako jeden z najistotniejszych problemów ochrony środowiska.

4.2 Prawne aspekty realizacji LPR na obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

---

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów obejmuje przedsięwzięcia, dla których zaplanowane zostały działania na terenach bezpośrednio objętych ochroną oraz w ich sąsiedztwie. Realizując zadania zawarte w LPR należy przestrzegać zasad i zaleceń określonych we właściwych aktach prawnych regulujących warunki korzystania z obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Zgodnie z ww. ustawą formami ochrony przyrody są parki narodowe; rezerваты przyrody; parki krajobrazowe; obszary chronionego krajobrazu; obszary Natura 2000; pomniki przyrody; stanowiska dokumentacyjne; użytki ekologiczne; zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego z dnia 29 września 1995 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie kieleckim (Dz. Urz. z 1995 r. Nr 21, poz. 145). Główne wytyczne oraz aktualne granice określone są w uchwale Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3309). Zgodnie z ww. dokumentem na tym obszarze nakazuje się:

- a) zachowanie i ochronę zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;

- b) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji;
- c) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- d) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych; 5)
- e) ochronę stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- f) szczególną ochronę ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- g) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na terenach tych zakazuje się:

- a) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- b) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- c) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- d) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Zakazy te nie obejmują:

- a) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- b) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- c) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- d) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Powyższe kryteria wyłączenia poszczególnych zakazów pozwalają podmiotom gospodarczym oraz osobom fizycznym na realizację przedsięwzięć, pod warunkiem zapewnienia ochrony wyróżniających się krajobrazów o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych na obszarze chronionego krajobrazu. Ponadto złagodzone w ten sposób zakazy pozwalają dostosować ograniczenia do lokalnych potrzeb i uwarunkowań na danym obszarze, co z kolei umożliwi prowadzenie właściwej polityki zrównoważonego rozwoju oraz gospodarczej i społecznej na terenie województwa świętokrzyskiego.

Obszar Natura 2000

Zgodnie z art. 33 ust 1 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz.142) zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Odstąpienie od tych zapisów jest możliwe jedynie jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. W przypadku, gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie to może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- ochrony zdrowia i życia ludzi;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Ochrona zwierząt, roślin i grzybów

W myśl art. 51 i 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz. 142) przedsięwzięcia muszą być tak zaplanowane by nie wpływać w negatywny sposób na wszelkie aspekty związane z ochroną przyrody. Konieczne jest uwzględnienie następujących zakazów w ramach ochrony dziko występujących roślin lub grzybów, w tym zakaz:

- umyślnego niszczenia;
- umyślnego zrywania lub uszkodzania;
- niszczenia ich siedlisk lub ostoi;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej lub niszczenia gleby w ostojach;
- hodowli;
- pozyskiwania lub zbioru;
- przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków;
- wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym;
- umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Odstępstwa w tym przypadku mogą dotyczyć:

- wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów;
- usuwania roślin oraz grzybów niszczących materiały lub obiekty budowlane (nie dotyczy gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).
- pozyskiwania gatunków, objętych ochroną ścisłą lub częściową przez podmioty, które uzyskały zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na ich pozyskiwanie;
- przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, objętych ochroną ścisłą lub częściową, pozyskanych na podstawie stosownego zezwolenia
- przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków pozyskanych poza granicą państwa i wwiezionych z zagranicy na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

W stosunku do dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- umyślnego zabijania;
- umyślnego okaleczania lub chwytania;
- umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych;
- transportu;
- chowu lub hodowli;
- zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
- niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;

- niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków;
- wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia;
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących;
- fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie;
- umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy: umyślnego zabijania; umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych lub form rozwojowych; transportu; chowu lub hodowli; przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków; zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków; wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków; umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Odstępstwa w tym przypadku mogą dotyczyć:

- usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;
- usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;
- chwytania na terenach zabudowanych przez podmioty upoważnione przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska zabłąkanych zwierząt i przemieszczania ich do miejsc regularnego przebywania;
- chwytania zwierząt rannych lub osłabionych w celu udzielenia im pomocy weterynaryjnej i przemieszczania ich do ośrodków rehabilitacji zwierząt;
- zapobiegania poważnym szkodom w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innych rodzajów mienia;
- pozyskiwania okazów gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową przez podmioty, które uzyskały zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na ich pozyskiwanie;
- przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, pozyskanych na podstawie stosownego zezwolenia;

- przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa okazów pozyskanych poza granicą państwa i wwiezionych z zagranicy na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska;
- zbierania i przechowywania piór ptaków;
- wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej lub rolnej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów (nie dotyczy gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

Drożność powiązań ekologicznych

Ochronę drożności przestrzennej powiązań ekologicznych zapewnia się poprzez:

- wykorzystanie odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej migrację zwierząt (np. mosty ekologiczne, przepusty, estakady itp.) w przypadku konieczności sytuowania nasypów ziemnych poprzecznie do osi korytarza;
- kształtowanie naturalnych alternatywnych sposobów łączności ekologicznej (obejść ekologicznych) w przypadku niemożliwości utrzymania naturalnych powiązań;
- utrzymywanie przestrzeni wolnej od zabudowy;
- stosowanie przepławek lub innych rozwiązań zapewniających zachowanie wymaganej drożności dla gatunków ryb, dla których wyznaczono korytarz rzeczny, w tym w szczególności dla ryb dwuśrodowiskowych,
- kształtowanie pasmowych struktur przyrodniczych (łąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych),
- zwiększanie ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienia,
- restytucję użytków zielonych kosztem gruntów ornych w korytarzach dolinnych,
- odbudowę stosunków hydrologicznych.

Ochrona zasobów wodnych

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) zobowiązuje wszystkie państwa członkowskie do podjęcia działań na rzecz ochrony śródładowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych. Jej celem jest osiągnięcie do 2015 r. (a w uzasadnionych przypadkach do 2021 lub 2027 r.) dobrego stanu wód i ekosystemów od nich zależnych. Zapisy dyrektywy nakazują opracowanie planów gospodarowania wodami na poszczególnych obszarach dorzeczy istniejących w danym państwie.

Dokumenty te są podstawą do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych, a ponadto określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Przedmiotowa inwestycja zlokalizowana jest w obszarze dorzecza Wisły, dla którego opracowano Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Biorąc pod uwagę informacje zawarte ww. dokumencie cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych ustalonych

na mocy RDW oparte zostały głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie (potencjale ekologicznym), celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu (potencjału). Ustalając cele środowiskowe uwzględniono także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego stanu (potencjału) konieczne będzie dodatkowo utrzymanie, co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Zaplanowane zadania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów powinny zostać tak zaprojektowane, aby nie wpłynęły ujemnie na stan ekologiczny wód powierzchniowych i podziemnych oraz na cele środowiskowe dla nich określone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

Analiza oddziaływań możliwa będzie tylko w przypadku poznania konkretnej lokalizacji inwestycji, jej położenia względem wód powierzchniowych i ujęć wody.

Zgodnie z definicją umieszczoną w RDW dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej „dobry”.

RDW przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ocena stanu chemicznego wód podziemnych prowadzona jest głównie na podstawie wartości progowych elementów fizykochemicznych określających stan chemiczny wód podziemnych odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu wg rozporządzenia w sprawie kryteriów i sposobu

oceny stanu wód podziemnych. Zgodnie z powyższym cele środowiskowe są reprezentowane przez wartości progowe, określone dla klasy III jakości wód podziemnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu zapisów mówiących, że stan chemiczny uznaje się za dobry w przypadku, gdy przekroczenia wartości progowych dla dobrego stanu chemicznego występują, ale są one związane z naturalnie podwyższonym tłem niektórych jonów lub ich wskaźników.

Ochrona zabytków

Dla 42 obiektów i zespołów obiektów objętych ochroną konserwatorską ustalono strefy ochrony w granicach działki danej nieruchomości (chyba, że rysunek stadium wskazuje inaczej). Na terenie miasta i gminy Kunów nakazuje się:

- zachowanie układów, założeń i obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz stanowisk archeologicznych;
- uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków działań związanych z adaptacją, remontami i przebudową obiektów wyszczególnionych w poniższym wykazie;
- uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków realizacji nowej zabudowy realizowanej w zabytkowym układzie urbanistycznym Kunowa, w strefie ochrony konserwatorskiej;
- rekonstrukcję zespołów parkowych oraz ich wykorzystanie jako terenów zieleni publicznej;
- zachowanie przebiegu dróg historycznych;
- zachowanie historycznego układu dróg w przypadku realizacji nowej zabudowy oraz nawiązanie do tradycyjnych dla regionu form architektury.

Uwarunkowania prawne odnośnie strefy ochrony i obserwacji archeologicznej:

- stanowiska archeologiczne stanowią dobra kultury prawnie chronione, objęte całkowitym zakazem prowadzenia w granicach działki, na której są zlokalizowane, takich działań niszczących jak: głęboka orka, prace wybierzyckowe, prace niwelacyjne;
- działalność inwestycyjna (melioracje, gazyfikacje, prace wodno - kanalizacyjne, energetyczne, teletechniczne oraz budowlane) może być warunkowo dopuszczona wyłącznie po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, na określonych indywidualnie warunkach, który uzależni jej realizację od wykonania wyprzedzających badań, względnie prowadzenia prac inwestycyjnych pod specjalistycznym nadzorem archeologicznym zleconym przez inwestora osobie uprawnionej;
- przy ubieganiu się o pozwolenie na budowę na terenie obejmującym stanowiska archeologiczne z ewidencji konserwatorskiej należy przed jego wydaniem wystąpić o opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wytyczne ujęte w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego

W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (Uchwała nr LVII/387/06 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 31.05.2006r w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego Miasta i Gminy Kunów) również określono zasady ochrony środowiska przyrody i krajobrazu kulturowego. Ponad wytyczne określone w uchwale ustanawiającej OChK mpzp:

- wprowadza się zakaz lokalizacji wszelkich przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz tych, dla których raport może być wymagany, za wyjątkiem terenów przemysłowych, usług komercyjnych i obsługi produkcji rolniczej oraz układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej;
- wprowadza się bezwzględny zakaz prowadzenia działalności, której uciążliwość wykraczałaby poza granice działki, na której będzie zlokalizowana. Nakaz stosowania rozwiązań opartych o "czyste" technologie, eliminujące i ograniczające emisje zanieczyszczeń;
- dla terenów zabudowy jednorodzinnej dopuszczalny poziom hałasu w środowisku powodowany ruchem drogowym w porze dziennej wynosi 55 dB, w porze nocnej - 50 dB, natomiast dopuszczalny poziom hałasu powodowanego przez instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu wynosi odpowiednio 50 dB i 40 dB;
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zagrodowej dopuszczalny poziom hałasu w środowisku powodowany ruchem drogowym w porze dziennej wynosi 60 dB, w porze nocnej - 50 dB, natomiast dopuszczalny poziom hałasu powodowanego przez instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu wynosi odpowiednio 55 i 45 dB;
- dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży dopuszczalny poziom hałasu w środowisku powodowany ruchem drogowym w porze dziennej wynosi 55 dB, w porze nocnej - 50 dB, natomiast dopuszczalny poziom hałasu powodowanego przez instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu wynosi odpowiednio 50 dB i 40 dB.
- nakaz utrzymania i ochrony różnych form zieleni (zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, zespoły parkowe, aleje przydrożne, itp.).
- wzdłuż cieków wodnych wyznacza się pas ochronny o szerokości min. 15m, w którym wprowadza się zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych, celem:
  - o umożliwienia swobodnego dostępu do wód w ramach powszechnego korzystania z wód,
  - o umożliwienia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach cieków,
  - o ochrony otuliny biologicznej cieków;
- inwestycje mogące spowodować kolizję z wodami publicznymi wymagają uzgodnienia ze Świętokrzyskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych;
- ustala się zagospodarowanie ww. pasów ochronnych jako łągi lub łąki i pastwiska (bez stałego pobytu bydła), z wykluczeniem lub ograniczeniem gruntów ornych;
- zakaz składowania odpadów wszelkich typów na obszarze miasta i gminy, za wyjątkiem terenu istniejącego składowiska odpadów w Janiku oznaczonego symbolem G 50O.

- dopuszcza się zbieranie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania;
- dopuszcza się gromadzenie odpadów wytworzonych na własnej działce, ilość i czas gromadzenia muszą być uzasadnione stosowaną technologią wywozu i utylizacji.
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych.
- w celu ochrony ekologicznej i przeciwpożarowej kompleksów leśnych ustala się zasadę lokalizowania nowo realizowanej zabudowy niezwiązanej z obsługą gospodarki leśnej zgodnie z przepisami odrębnymi.
- ustala się zakaz budowy ogrodzeń w odległości mniejszej niż 15m od terenów leśnych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zmniejszenie tej odległości za zgodą administracji leśnej.
- nakaz ochrony kompleksów gleb klas bonitacyjnych I - III przed zmianą sposobu ich użytkowania.
- w celu ochrony kompleksów gleb wysokich klas bonitacyjnych, na terenach rolniczych (R) ogranicza się tworzenie nowej zabudowy zagrodowej do gospodarstw o minimalnej wielkości 5 ha.
- w celu ochrony gleb i wód zaleca się rozwój rolnictwa ekologicznego.

Wszelkie powyższe wymagania powinny być szczegółowo omówione na etapie planowania i oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących oddziaływać na obszar Natury 2000.

---

5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

---

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów określa jedynie powiązania z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym. W ww. dokumencie nie uwzględniono celów ochrony środowiska, dokumentów planistycznych i strategicznych powstających na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym ani krajowym.

Europa 2020

Główne założenia dokumentu:

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety;

- I. rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- II. rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

- III. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Rozwój inteligentny to rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Realizacja tego priorytetu wymaga podniesienia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy w Unii, pełnego wykorzystania technologii informacyjno - komunikacyjnych, a także wdrażania innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych w Europie i na świecie.

Rozwój zrównoważony oznacza wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Jako główne cele wskazuje się: przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, rozwój technologii przyjaznych środowisku, poprawę efektywności energetycznej oraz większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Niezbędne jest wzmocnienie pozycji obywateli poprzez zapewnienie wysokiego poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje oraz modernizowanie rynków pracy, systemów szkoleń i ochrony socjalnej, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia.

Obszary spójności:

Wszystkie cele LPR, które odnoszą się do powyższych trzech priorytetów strategii Europa 2020.

Tabela 9 - Obszary spójności Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów i Strategii Europa 2020

Priorytety Strategii Europa 2020	Cele LPR
Rozwój inteligentny	cel nr 1 - Rozwój przedsiębiorczości na terenie rewitalizacji i wzrost zatrudnienia (obniżenie poziomu bezrobocia) cel nr 6 - Rozwój podstawowych usług publicznych na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców
Rozwój zrównoważony	cel nr 6 - Rozwój podstawowych usług publicznych na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu	cel nr 1 - Rozwój przedsiębiorczości na terenie rewitalizacji i wzrost zatrudnienia (obniżenie poziomu bezrobocia) cel nr 2 - Rozwój usług socjalnych na rzecz rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie dostępności do usług socjalnych i zdrowotnych dla osób z grupy wykluczenia społecznego cel nr 3 - Wykorzystanie dziedzictwa kulturowo – historycznego na potrzeby utworzenia nowej rozwojowej oferty turystycznej cel nr 4 - Rozwój aktywności mieszkańców w obszarze edukacji i kultury cel nr 5 - Pobudzanie mieszkańców do aktywności i wspólnego działania. cel nr 6 - Rozwój podstawowych usług publicznych na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców

Programowanie Perspektywy Finansowej 2014 - 2020, Umowa Partnerstwa (UP)

Główne założenia dokumentu:

Umowa Partnerstwa (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki

rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014-2020. Instrumentami realizacji UP są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO). Główne cele UP to poprawa konkurencyjności, spójności społecznej i terytorialnej kraju oraz poprawa efektywności administracji publicznej.

Obszary spójności:

Wszystkie cele LPR, odnoszą się do powyższych dwóch celów głównych Umowy Partnerstwa (UP) tj. poprawa konkurencyjności, spójności społecznej i terytorialnej kraju.

Europejski Program Walki z Ubóstwem

Główne założenia dokumentu:

Jest to projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

Obszary spójności:

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć objętych LPR będzie miała bezpośredni wpływ na zmniejszenie wykluczenia społecznego i walkę z ubóstwem. Do celów spójnych z Europejskim Programem Walki z Ubóstwem można zaliczyć:

- Cel nr 1. Rozwój przedsiębiorczości na terenie rewitalizacji i wzrost zatrudnienia (obniżenie poziomu bezrobocia)
- Cel nr 2. Rozwój usług socjalnych na rzecz rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie dostępności do usług socjalnych i zdrowotnych dla osób z grupy wykluczenia społecznego
- Cel nr 4. Rozwój aktywności mieszkańców w obszarze edukacji i kultury
- Cel nr 6. Rozwój podstawowych usług publicznych na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców.

Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego.

Główne założenia dokumentu:

Program ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz ogólną poprawę środowiska naturalnego i jakości życia, wskazuje priorytety wymiaru ochrony środowiska w strategii stałego rozwoju i powinien być uwzględniany przy przedstawianiu działań w ramach strategii. Decyzja 1600/2002 WE ustala zadania i obszary priorytetowe w zakresie:

- działania w sprawie przyrody i różnorodności biologicznej;
- działania w sprawie środowiska naturalnego, zdrowia i jakości życia;
- przeciwdziałanie zmianom klimatycznym;
- działanie w sprawie zagadnień międzynarodowych;
- działanie w sprawie zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami.

Obszary spójności:

Powiązanie do ww. dokumentu głównie poprzez dążenie do wysokiego poziomu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych poprzez rozbudowę kanalizacji sanitarnej i burzowej w ramach przedsięwzięcia nr 1 tj. Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET w Kunowie. Również cel nr 7. Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ochrona środowiska realizuje zadania określone ww. decyzją.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa siedliskowa)

Główne założenia dokumentu:

Główny celem dyrektywy jest wspieranie zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych. Dyrektywa ta ma przyczyniać się do realizacji ogólnego celu polegającego na trwałym rozwoju. Cel ten może w niektórych przypadkach wymagać utrzymania lub wręcz pobudzania działalności człowieka. Państwa członkowskie zobowiązane są do podjęcia odpowiednich działań, w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których obszary te zostały wyznaczone. Plany lub przedsięwzięcia, które nie są bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania obszaru Natura 2000, ale które mogą na nie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlegają odpowiedniej ocenie ich skutków dla danego obszaru, z punktu widzenia założeń jego ochrony.

Obszary spójności:

Spójność z LPR dla Miasta i Gminy Kunów z ww. Dyrektywą przejawia się w uwzględnianiu na etapie planowania przedsięwzięć celów ochrony środowiska oraz stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków objętych ww. dyrektywą. Należy jednak zwrócić uwagę, że wśród przedsięwzięć mających na celu aktywizację lokalnej społeczności i rozwój regionu w oparciu o turystykę może negatywnie wpływać na cele ochrony przyrody i siedlisk. Ponieważ część przedsięwzięć będzie zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie terenów chronionych prawnie należy kłaść szczególny nacisk na to, aby rozwój infrastruktury i turystyki odbywał się z uwzględnieniem potrzeb zachowania różnorodności biologicznej, zrównoważonego użytkowania zasobów przyrody oraz wymogów ochrony obszarów cennych przyrodniczo, w tym ich integralności i spójności.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Główne założenia dokumentu:

Jest to długookresowa strategia, która stanowi najszerszy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Cele rozwojowe strategii będą realizowane za pośrednictwem strategii zintegrowanych a przede wszystkim przez Średniookresową Strategię Rozwoju Kraju do 2020 roku. Osiągnięcie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:

- konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),
- równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- efektywności i sprawności państwa

Obszary spójności:

Obszary spójności to przede wszystkim kształtowanie konkurencyjności poprzez edukację (wczesna edukacja jak i szkolenia). Równoważenie potencjału rozwojowego regionu będzie realizowane przez poprawę poziomu życia codziennego, co jest związane zarówno z dostępnością poszczególnych usług czy zasobów publicznych. Rewitalizacja prowadzona będzie w wymiarze społecznym, uwzględniając przeciwdziałanie i marginalizację zjawisk społecznych, w wymiarze gospodarczym, tworząc strefę aktywności gospodarczej i wspierając rozwój przedsiębiorczości. Rewitalizacja prowadzona w wymiarze infrastrukturalnym będzie przeciwdziałała degradacji przestrzeni publicznej, a co za tym idzie będzie wpływała na tworzenie partnerstw pomiędzy samorządem, przedsiębiorcami i organizacjami społecznymi. Te dwa obszary realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji wpisują się w cele ogólne Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Główne założenia dokumentu:

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Jest to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych. Celem SRK jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Cel ten będzie realizowany w ramach 3 obszarów strategicznych: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka oraz spójność społeczna i terytorialna.

Obszary spójności:

LPR dla Miasta i Gminy Kunów wpisuje się w główne założenia Strategii Rozwoju Kraju 2020 i szczególnie poprzez działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych oraz koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione będą stymulowały rozwój.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu

---

Główne założenia dokumentu:

Jest to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju. Celem strategicznym jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1.5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej.

Obszary spójności:

Cele operacyjne Krajowego Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, w szczególności cel 1 - Usługi dla aktywności i profilaktyki - ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży; cel 2 - Gwarancje dla przyszłości młodzieży - Stworzenie szansy wejścia w rynek pracy dla młodzieży, cel 3 - Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko, cel 5 - Seniorzy - bezpieczni, aktywni i potrzebni, pokrywają się z poniższymi celami LPR dla Miasta i Gminy Kunów:

Cel nr 1. Rozwój przedsiębiorczości na terenie rewitalizacji i wzrost zatrudnienia (obniżenie poziomu bezrobocia)

Cel nr 2. Rozwój usług socjalnych na rzecz rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie dostępności do usług socjalnych i zdrowotnych dla osób z grupy wykluczenia społecznego

Cel nr 3. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowo – historycznego na potrzeby utworzenia nowej rozwojowej oferty turystycznej

Cel nr 4. Rozwój aktywności mieszkańców w obszarze edukacji i kultury

Cel nr 5. Pobudzanie mieszkańców do aktywności i wspólnego działania.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Ramy przestrzenne dla prowadzenia polityki rozwoju w Polsce, w tym realizacji poszczególnych strategii rozwojowych stanowi Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK). Celem strategicznym KPZK jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. Cel ten będzie realizowany poprzez sześć łączących się ze sobą celów strategicznych, w tym:

- podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności;
- poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;
- poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;

- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- przywrócenie i utrwalenie ład przestrzennego.

Obszary spójności:

LPR dla Miasta i Gminy Kunów określa ramy do przedsięwzięć, które promują rozwój mniejszych ośrodków miejskich oraz obszarów wiejskich o niższym potencjale rozwojowym z uwzględnieniem ich zasobów dla wytworzenia specjalizacji terytorialnej. Zwiększenie spójności terytorialnej będzie zapewniane wszystkim mieszkańcom przez możliwość udziału w procesach rozwojowych, poprzez dostęp do dobrej jakości miejsc pracy oraz usług publicznych warunkujących możliwości rozwojowe. Te założenia jest to główna rama spójności z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.

---

6 Przewidywane oddziaływania na środowisko

6.1 Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami.

Celem przedmiotowej Prognozy Oddziaływania na Środowisko jest ustalenie potencjalnego znaczącego oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów oraz ocena ich natężenia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. W celu przeanalizowania oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kunów na cele ochrony przyrody podzielono przedsięwzięcia rewitalizacyjne na poniższe grupy:

I. Przedsięwzięcia związane z przebudową infrastruktury zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków wraz z przebudową infrastruktury drogowej.

Przedsięwzięcie nr 1 - Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET w Kunowie

II. Przedsięwzięcia związane z szeroko pojętą turystyką i agroturystyką.

Przedsięwzięcie nr 2 - Rewitalizacja terenu walcowni w Nietulisku Dużym

Przedsięwzięcie nr 6 - Zabezpieczenie i przebudowa obiektów gospodarczych dawnej walcowni żelaza w Nietulisku Fabrycznym z dostosowaniem ich do funkcji turystycznych i kulturalnych.

Przedsięwzięcie nr 8 - W dolinie rzeki Świśliny i zapory Wióry – wycieczki rowerowe szlakiem Gombrowicza- od Małoszyc do Dołów Biskupich.

Przedsięwzięcie nr 9 - Stworzenie kompleksu turystyczno – sportowego nad rzeką Świśliną w dawnych posiadłościach Witulin - rodziny Gombrowiczów.

Przedsięwzięcie nr 10 - W dolinie rzeki Świśliny i do zapory Wióry - utworzenie bazy noclegowej - czyli agroturystyka.
Przedsięwzięcie nr 11 - Śladami dinozaurów nad zaporą Wióry – Bałtów – Doły Biskupie ścieżka rowerowa - lub szlak turystyczny.

III. Przedsięwzięcia związane z modernizacją obiektów na cele aktywizacji mieszkańców.

Przedsięwzięcie nr 3 - Utworzenie świetlicy środowiskowej dla mieszkańców - Doły Biskupie, poprzez remont budynku remizy strażackiej.

Przedsięwzięcie nr 7 - Adaptacja budynku po byłym Zespole Szkół w Kunowie ul. Fabryczna 1

Przedsięwzięcie nr 12 - Rozbudowa i termomodernizacja budynku remizy OSP w Nietulisku Dużym.

Przedsięwzięcie nr 14 - Rewitalizacja Spichlerza w Kunowie

IV. Przedsięwzięcia w sferze społecznej – bez bezpośredniego wpływu na stan środowiska.

Przedsięwzięcie nr 4 - Utworzenie spółdzielni socjalnej – aktywizacja osób bezrobotnych.

Przedsięwzięcie nr 5 - Utworzenie świetlicy środowiskowej w budynku remizy strażackiej w Dołach Biskupich.

Przedsięwzięcie nr 13 - Zadanie publiczne w ramach Programu Wieloletniego „Senior+”

Przedsięwzięcie nr 15 - Prowadzenie zajęć szachowych - nauka gry w szachy

---

Przedsięwzięcia związane z przebudową infrastruktury zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków wraz z przebudową infrastruktury drogowej – I grupa przedsięwzięć LPR

W związku ze znacznym stopniem ogólności sformułowań w zakresie celów oraz opisów poszczególnych przedsięwzięć wchodzących w zakres LPR, możliwe jest dokonanie jedynie ich ogólnej oceny określającej, czy dane przedsięwzięcia może mieć potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Głównym narzędziem w tym przypadku jest odniesienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do tych, określonych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 71).

Po przeanalizowaniu poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, należy stwierdzić, że żadne nie kwalifikuje się do kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 71).

Do przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko zakwalifikowano:

- Przedsięwzięcie nr 1 - **Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET w Kunowie** zgodnie z §3 ust.1 pkt 60 “drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 oraz obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg oraz obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody” w związku z przebudową i odtworzeniem układu komunikacyjnego o długości 1,5 km wraz z zagospodarowaniem terenu

- Przedsięwzięcie nr 1 - **Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET w Kunowie** zgodnie z §3 ust.1 pkt 79 *“sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową, sieci kanalizacji deszczowej zlokalizowanych w pasie drogowym i obszarze kolejowym oraz przyłączy do budynków”* w związku z przebudową istniejącej sieci wodociągowej (ok. 2 km), kanalizacji sanitarnej (ok 2 km) oraz kanalizacji burzowej (ok 0,5 km)

Niewykluczone, że w przypadku przedsięwzięć, które mają na celu rewitalizację obszarów o wysokim potencjale turystycznym wyznaczone zostaną ramy dla przedsięwzięć o których mowa w §3 ust.1 pkt 55 tj. *zabudowa usługowa inna niż wymieniona w pkt 54, w szczególności szpitale, placówki edukacyjne, kina, teatry, obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: – 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy lub §3 ust.1 pkt 56 tj.) tj. garaże, parkingi samochodowe lub zespoły parkingów, w tym na potrzeby planowanych, realizowanych lub zrealizowanych przedsięwzięć, o których mowa w pkt 50, 52–55 i 57, wraz z towarzyszącą im infrastrukturą, o powierzchni użytkowej nie mniejszej niż: a) 0,2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, b) 0,5 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a - przy czym przez powierzchnię użytkową rozumie się sumę powierzchni zabudowy i powierzchni zajętej przez pozostałe kondygnacje nadziemne i podziemne mierzone po obrysie zewnętrznym rzutu pionowego obiektu budowlanego”*. Ze względu na brak szczegółowych informacji nt. przedmiotowych przedsięwzięć w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów przyjmuje się, że właściwa klasyfikacja, zgodnie z ww. rozporządzeniem oraz szczegółowa analiza wpływu poszczególnych podstawowych inwestycji zostanie przeprowadzona w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko, w momencie przystąpienia do ich realizacji. W ramach procedury oś przeanalizowane zostaną rozwiązania alternatywne dla poszczególnych inwestycji podstawowych, a także ewentualne działania minimalizujące negatywny wpływ na środowisko.

Tabela 10 - Potencjalny wpływ zadań w ramach przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko w odniesieniu do etapu realizacji i eksploatacji – I grupa przedsięwzięć LPR.

nazwa zadania	potencjalny wpływ zadania w fazie realizacji	potencjalny wpływ zadania w fazie eksploatacji
przebudowa sieci wodociągowej	<ul style="list-style-type: none"> - naruszenie powierzchni ziemi – oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie - zakłócenia ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze) – oddziaływanie chwilowe, negatywne - wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych, – oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe - emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych – oddziaływanie krótkoterminowe, lokalne, przemijające 	<ul style="list-style-type: none"> - wpływ na poprawę jakości wód podziemnych i powierzchniowych
przebudowa sieci kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - naruszenie powierzchni ziemi- oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe - zakłócenia ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze), – oddziaływanie chwilowe, negatywne - wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych – oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe - emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych – oddziaływanie krótkoterminowe, lokalne, przemijające 	<ul style="list-style-type: none"> - brak w trakcie normalnej pracy. - w trakcie awarii możliwość zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych – oddziaływanie losowe, krótkoterminowe
budowa drogi	<ul style="list-style-type: none"> - naruszenie powierzchni ziemi - oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe - zakłócenia ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze), – oddziaływanie chwilowe, negatywne - wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych – oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe - emisja spalin i hałasu z pracujących maszyn budowlanych – oddziaływanie krótkoterminowe, lokalne, przemijające 	<ul style="list-style-type: none"> - oddziaływanie w zakresie emisji spalin i emisji hałasu, na drogach – oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe - oddziaływanie mieszane na
Modernizacja obiektów nowoczesnych oraz rewitalizacja zabytkowych	<ul style="list-style-type: none"> - zakłócenia ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze), - wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych, - emisja spalin i hałasu z pracujących maszyn budowlanych 	brak

Przedsięwzięcia związane z szeroko pojętą turystyką i agroturystyką – II grupa przedsięwzięć LPR

Przebudowa obiektów zabytkowych nie jest przedsięwzięciem w rozumieniu *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. 2016 poz. 71) ale wymaga się, aby zadania i wszelkie prace związane z ich realizacją w jak najwyższym stopniu spełniała wszelkie wymogi odnośnie ochrony zabytków wpisanych do rejestru i objętych ochroną konserwatorską. Powyższe wymogi powinny być spełnione dla przedsięwzięcia nr 2 - **Rewitalizacja terenu walcowni w Nietulisku Dużym**, nr 6 - **Zabezpieczenie i przebudowa obiektów gospodarczych dawnej walcowni żelaza w Nietulisku Fabrycznym z dostosowaniem ich do funkcji turystycznych i kulturalnych**.

Za względu na brak szczegółowych informacji nt. planowanych przedsięwzięć nr 8 - W dolinie rzeki Świśliny i zapory Wióry – wycieczki rowerowe szlakiem Gombrowicza - od Małoszyc do Dołów Biskupich, nr 9 - Stworzenie kompleksu turystyczno – sportowego nad rzeką Świśliną w dawnych posiadłościach Witulin - rodziny Gombrowiczów, nr 10 - W dolinie rzeki Świśliny i do zapory Wióry -

utworzenie bazy noclegowej - czyli agroturystyka i nr 11 - Śladami dinozaurów nad zaporą Wióry – Bałtów – Doły Biskupie ścieżka rowerowa - lub szlak turystyczny ciężko jest określić zakres korzystania z zasobów przyrodniczych, w tym z terenów bezpośrednio sąsiadujących z obszarami Natura.

W związku z faktem, że cały obszar objęty LPR pokrywa się z terenem obszaru chronionego krajobrazu a część przedsięwzięci rewitalizacyjnych znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie (Nietulisko Duże, Witulin) obszaru Natura 2000 należy założyć, że wszystkie planowane przedsięwzięcia muszą odnosić się do wymagań prawnych, jakie niesie z sobą taka lokalizacja.

Dla żadnych z przedsięwzięci ujętych powyżej nie jest obecnie prowadzona oceny oddziaływania na środowisko lub obszary Natura 2000.

Tabela 11 - Potencjalny wpływ na środowisko zadań na etapie realizacji i eksploatacji dla przedsięwzięci z grupy II LPR.

nazwa zadania	potencjalny wpływ zadania w fazie realizacji	potencjalny wpływ zadania w fazie eksploatacji
rewitalizacja obiektów zabytkowych	<ul style="list-style-type: none"> - naruszenie powierzchni ziemi – oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie - wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych, – oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe - emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych – oddziaływanie krótkoterminowe, lokalne, przemijające - pogorszenie krajobrazu – oddziaływanie krótkoterminowe, lokalne, przemijające 	<ul style="list-style-type: none"> - oddziaływania na powietrze i klimat akustyczny poprzez zwiększony ruch samochodowy – oddziaływanie mieszane, stałe - wytwarzanie odpadów, zwiększone zapotrzebowanie na usługi firm odbierających odpady – oddziaływanie stałe - zwiększenie atrakcyjności obszaru – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe - utrzymanie obszarów zabytkowych i ochrona przed dewastacją - oddziaływanie pozytywne, długoterminowe - poprawa krajobrazu - oddziaływanie pozytywne, długoterminowe - oddziaływanie na zadowolenie mieszkańców
budowa kompleksu turystyczno sportowego i utworzenie bazy noclegowej	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie ingerencji człowieka w obszary chronione, w tym Obszary Natura – - naruszenie powierzchni ziemi- oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe - zakłócenia ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze), – oddziaływanie chwilowe, negatywne - wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych – oddziaływanie bezpośrednie, chwilowe - emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych – oddziaływanie krótkoterminowe, lokalne, przemijające 	<ul style="list-style-type: none"> - oddziaływania na powietrze i klimat akustyczny poprzez zwiększony ruch samochodowy - oddziaływanie stałe, - wytwarzanie odpadów, zwiększone zapotrzebowanie na usługi firm odbierających odpady – oddziaływanie stałe - zwiększenie ingerencji człowieka w obszary chronione, w tym Obszary Natura – hałas - zwiększenie atrakcyjności obszaru – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe - utrzymanie obszarów zabytkowych i ochrona przed dewastacją - oddziaływanie pozytywne, długoterminowe - poprawa krajobrazu - oddziaływanie pozytywne, długoterminowe
organizacja wycieczek rowerowych	<ul style="list-style-type: none"> - brak 	<ul style="list-style-type: none"> - oddziaływania na siedliska – przy dobrze zaplanowanych działaniach - pozytywne ze względu na szerzenie wiedzy o obszarach chronionych i edukacja ekologiczna; negatywne przez zwiększenie ingerencji człowieka w obszary chronione – oddziaływanie mieszane, długookresowe - ze względu na charakter przedsięwzięcia, przy braku stosownej infrastruktury (np. śmietniki) możliwość powstawania dzikich wysypisk śmieci - zwiększenie atrakcyjności obszaru – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe - oddziaływania na powietrze i klimat akustyczny poprzez zmniejszony ruch samochodowy,

Przedsięwzięcia związane z modernizacją obiektów na cele aktywizacji mieszkańców – III grupa przedsięwzięć LPR

Przedsięwzięcia związane z modernizacją obiektów będą wpływały głównie na poprawę jakości życia mieszkańców miasta poprzez wzrost aktywności, organizację szkoleń, kursów, wydarzeń aktywizujących, rozbudowę infrastruktury kulturalnej. Przyjmuje się, że pozostałe przedsięwzięcia będą mieć lokalny zasięg uciążliwości i to głównie na etapie realizacji, uciążliwość będzie przemijająca, a w konsekwencji realizacji tych zadań środowisko odniesie korzyści w postaci zmniejszenia ilości spalanych paliw, poprawy jakości ścieków odprowadzanych do wód lub do ziemi, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Tabela 12 - Potencjalny wpływ na środowisko zadań na etapie realizacji i eksploatacji dla przedsięwzięć z grupy III LPR.

nazwa zadania	potencjalny wpływ zadania w fazie realizacji	potencjalny wpływ zadania w fazie eksploatacji
Modernizacja obiektów nowoczesnych oraz rewitalizacja zabytkowych	<ul style="list-style-type: none"> – wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych, – emisja spalin i hałasu z pracujących maszyn budowlanych 	<ul style="list-style-type: none"> – podniesienie jakości życia mieszkańców – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe – wzrost aktywności obywatelskiej oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych, nowe miejsca pracy – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe – wpływ na jakość powietrza, ze względu na realizację zadań związanych z termomodernizacją obiektów – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe – wpływ na jakość środowiska poprzez wymianę pokrycia zawierającego azbest – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe – zwiększenie atrakcyjności obszaru – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe – poprawa krajobrazu - oddziaływanie pozytywne, długoterminowe – korzystny wpływ na krajobraz – oddziaływanie pozytywne, długoterminowe

Przedsięwzięcia z grupy V dotyczą głównie strefy socjalnej i nie mają bezpośredniego wpływu na stan środowisko w związku z czym odstąpiono od ich szczegółowej analizy i oceny w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska przedsięwzięcia nr 4 - **Utworzenie spółdzielni socjalnej – aktywizacja osób bezrobotnych**, nr 5 - **Utworzenie świetlicy środowiskowej w budynku remizy strażackiej w Dołach Biskupich**, nr 14 - Zadanie publiczne w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” oraz nr 15 - **Prowadzenie zajęć szachowych - nauka gry w szachy**.

Wyniki analizy oddziaływań na środowisko ustaleń LPR przedstawiono również w formie matrycy oddziaływań środowiskowych, gdzie wskazano ich charakter, siłę, bezpośredniość, czas oddziaływania. Za pomocą matrycy przeanalizowano oddziaływania: pozytywne, negatywne, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane. Przewidywane oddziaływanie na środowisko poszczególnych przedsięwzięć podstawowych oceniono, według odpowiedniej wagi:

„+” – oddziaływanie pozytywne - to działania w ramach podejmowanych przedsięwzięć potencjalnie wpływające na poprawę stanu środowiska;

„-” – oddziaływanie negatywne to działania w ramach podejmowanych przedsięwzięć potencjalnie wpływające negatywnie na stan środowiska;

„0” – oddziaływanie neutralne to działanie, które nie ma ani pozytywnego, ani negatywnego wydzźwięku;

„+/-” – oddziaływanie mieszane

6.2 Szczegółowa ocena wpływu kluczowych działań prowadzonych w ramach LPR

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem mającym na celu podniesienie jakości życia mieszkańców na zdiagnozowanych obszarach zdegradowanych, poprzez realizację zintegrowanych, wzajemnie się uzupełniających i zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, niemniej w odniesieniu do innych dokumentów planistycznych wykazuje on również spójność w płaszczyźnie ochrony zasobów naturalnych, siedlisk i obszarów cennych przyrodniczo. Ze względu na szczególny wymiar niektórych przedsięwzięć LPR niezbędna jest szczegółowa analiza i ocena wpływu realizacji ustaleń projektu na wszystkie elementy środowiska ze wskazaniem, w jaki sposób i w jakiej skali przyjęte rozwiązania mogą przekształcić środowisko. Ocena ta przede wszystkim powinna się odnieść do planowanych działań, które mogą zaliczać się do przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71) a także tych, które mogą negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 Wzgórza Kunowskie PLH260039. Na tym etapie nie ma możliwości oceny oddziaływania skumulowanego ze zrealizowanymi lub zaplanowanymi inwestycjami przede wszystkim przez brak precyzyjnej lokalizacji inwestycji oraz zakresu przewidzianych prac budowlanych. Kumulowanie się oddziaływań jest rozpatrywane każdorazowo na etapie raportu o oś na podstawie najbardziej aktualnych informacji pozyskiwanych ze stosownych urzędów i instytucji.

Przedsięwzięcia związane z przebudową infrastruktury zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków wraz z przebudową infrastruktury drogowej – I grupa przedsięwzięć LPR

Wpływ na różnorodność biologiczną

Prace związane z przebudową sieci wodociągowej, sanitarnej i burzowej oraz budowy myjni samochodów ciężarowych odnosić się będą jedynie do terenów będących już przekształconych, przemysłowych o wysokim stopniu zmian antropogenicznych. Planowana inwestycja nie wpłynie w drastyczny sposób na różnorodność, nawet jeśli będzie wiązała się z utratą pewnych elementów przyrodniczych, niezbędnych do realizacji inwestycji.

- oddziaływanie mieszane, długoterminowe, stałe, pośrednie

Wpływ na chronione gatunki zwierząt i roślin i grzybów, Obszary Natura 2000

Planowane przedsięwzięcia nie będą miały negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków zwierząt tu występujących ani zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji. Realizacja przedsięwzięć nie zakłóci migracji ptaków oraz ekspansji nowych gatunków fauny.

Planowane przedsięwzięcia, z uwagi na ich specyfikę i lokalizację nie będą miały negatywnego wpływu na warunki bytowania gatunków roślinnych chronionych. Nie będzie też zauważalnego wpływu na stan i perspektywy miejscowych populacji. Inwestycje nie stwarzają zagrożeń dla występujących na obszarze chronionych gatunków roślin

Tereny po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET znajdują się w bliskim sąsiedztwie terenów Natura 2000 Dolina Kamiennej, lecz jak wspomniano wyżej, teren rewitalizacji ten jest silnie zmieniony przez człowieka i nie przewiduje się oddziaływania na gatunki zwierząt i roślin i grzybów, Obszary Natura. Planowana inwestycja nie zakłóci jednak w drastyczny sposób zachodzących tu relacji nawet jeśli będzie wiązała się z utratą pewnych elementów przyrodniczych, niezbędnych do realizacji inwestycji.

Wpływ na drożność korytarzy ekologicznych

Brak wpływu na drożność korytarzy ekologicznych ze względu na ich brak w bezpośrednim otoczeniu.

Wpływ na zdrowie i warunki życia mieszkańców

Remont drogi, oprócz ewidentnych korzyści w postaci usprawnienia ruchu może również pozytywnie oddziaływać na ludzi poprzez ograniczenia emisji hałasu dzięki zapewnieniu dobrego stanu nawierzchni drogowej oraz ograniczeniu hamowania i przyspieszania ruchu pojazdów.

- oddziaływanie pozytywne, stałe, bezpośrednie,

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Przebudowa kanalizacji w istotny sposób przyczyni się do poprawy jakości wód i warunków gruntowo – wodnych. Remont w tym obszarze zmniejszy możliwość wystąpienia awarii przemysłowej a i budowa kanalizacji burzowej na obszarach, które są przeznaczone pod przemysł pozwoli uporządkować gospodarkę wodami opadowymi i ściekami na terenie po byłej Fabryce Maszyn Rolniczych AGROMET. Rucha samochodowy (i ewentualne wycieki substancji niebezpiecznych) natomiast może potencjalnie negatywnie wpływać na stan wód podziemnych i powierzchniowych w związku z możliwej infiltracji zanieczyszczeń wraz z wodami opadowymi.

- oddziaływanie mieszane, pośrednie, stałe

Wpływ na stan powietrza

Stan zanieczyszczenia powietrza ze względu na realizację przedsięwzięcia nie ulegnie znaczącemu pogorszeniu. Płynny ruch pojazdów spowoduje ograniczenie emisji spalin. Zarówno w stanie istniejącym, jak i w wyniku zrealizowania przedsięwzięcia nie wystąpią zmiany powodujące przekroczenie dopuszczalnych chwilowych i średniorocznych norm zanieczyszczeń. Mieszkańcy i użytkownicy sąsiednich terenów nie będą narażeni na oddziaływania wynikające ze stanu zanieczyszczenia powietrza.

- oddziaływanie mieszane, pośrednie, stałe

Hałas i wibracje

W przypadku oddziaływań na zdrowie ludzi obiektów związanych z drogami, identyfikuje się negatywne oddziaływania wywołane hałasem komunikacyjnym oraz podwyższonymi stężeniami zanieczyszczeń powietrza. W przypadku budowy nowej drogi oddziaływania na klimat akustyczny można oceniać jedynie negatywnie, natomiast w przypadku przedmiotowego przedsięwzięcia w postaci przebudowy istniejącej już drogi – może grać rolę również pozytywny aspekt w postaci

wymiany starej nawierzchni, co będzie skutkowało zmniejszeniem uciążliwości akustycznej i może się przyczynić do minimalizacji oddziaływań na ludzi pod względem hałasowym – ograniczona zostanie emisja hałasu dzięki zapewnieniu dobrego stanu nawierzchni drogowej oraz ograniczeniu hamowania i przyspieszania ruchu pojazdów.

Na etapie szczegółowego planowania inwestycji należy rozważyć zastosowanie racjonalnych metod ochrony przed hałasem, w tym zastosowanie nawierzchni o korzystnych właściwościach minimalizujących wielkość emisji czy też wykonanie długich ciągów ekranów akustycznych. Przyjmuje się jednak, że względu na charakter i długość drogi - ze względu na niewielki poziom możliwych przekroczeń (ruch pojazdów niewielki) dopuszczalnych wartości hałasu oraz ich lokalny zasięg – wykonanie ekranów będzie nieuzasadnione ekonomicznie.

- oddziaływanie mieszane, pośrednie, stałe, skumulowane

Wpływ na glebę i rzeźbę terenu

Przebudowa drogi, jak i kanalizacji spowoduje zarówno przemijające, jak i trwałe oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi. W fazie realizacji zostaną zajęte tereny planowanego obiektu oraz tereny na zaplecza budowy i drogi technologiczne. Zajęcia pod zaplecza i drogi technologiczne będą mieć charakter tymczasowy i będą lokalizowane przede wszystkim w obrębie terenu planowanego do zajęcia pod inwestycję. Zajmowana powierzchnia zaplecza budowy będzie zminimalizowana ze względu na konieczność zachowania otaczającego terenu i niewkraczania na sąsiednie posesje, w tym ograniczenie oddziaływania na obszary Natura 2000. Po zakończeniu realizacji zajęty będzie teren samej drogi. Pozostałe tereny powinny zostać przywrócone do stanu pierwotnego lub zgodnego z funkcją, którą powinny posiadać docelowo.

Poważnym zagrożeniem jest możliwość zanieczyszczenia gruntu substancjami obcymi dla środowiska, a stosowanymi w czasie budowy. Konieczne jest stosowanie substancji i materiałów zgodnie z zaleceniami producenta.

- oddziaływanie mieszane, długotrwałe, bezpośrednie

Wpływ na krajobraz

Przedmiotowa droga nie będzie elementem całkowicie nowym w krajobrazie. Ponadto należy zauważyć, że omawianym obszarze znajdują się już inne drogi, tak więc kolejny tego typu obiekt nie będzie elementem całkowicie obcym. Stworzy harmonijny układ komunikacyjny.

Wpływ na klimat

W przypadku omawianego przedsięwzięcia, które jest stosunkowo krótkim odcinkiem drogi wpływ na topoklimat będzie znikomy, zarówno w fazie budowy, jak i eksploatacji. Wpływ inwestycji na klimat w skali globalnej z uwagi na skalę praktycznie nie będzie zauważalny. Poprawa płynności ruchu wpłynie na zmniejszenie emisji do powietrza, a tym samym pośrednio na ograniczenie efektu cieplarnianego.

Wpływ na zabytki

Brak wpływu na zabytki ze względu na ich brak w bezpośrednim otoczeniu.

Wpływ na zasady odprowadzania i oczyszczania ścieków

W związku z przebudową kanalizacji sanitarnej i burzowej nastąpi poprawa stopień odprowadzania ścieków z aglomeracji Kunów. Ograniczy to również niekontrolowane odprowadzanie ścieków do ziemi i wód, co doprowadzi do redukcji negatywnego wpływu ścieków na środowisko wód podziemnych i powierzchniowych. Wpływ ten będzie zarazem spełniał warunki określone w Ramowej Dyrektywie Wodnej i te wynikające z Warunków Korzystania z Wód Regionu,

- oddziaływania pozytywne, długotrwałe, bezpośrednie

Wpływ na gospodarkę odpadami

Na etapie realizacji przy właściwi prowadzonej gospodarce odpadami (prace remontowe z zględniem

W przypadku prawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami na etapie realizacji – brak oddziaływania.

Wpływ na ochronę kopalni

Brak oddziaływania.

Wpływ na ryzyko zagrożenia powodziowego

Brak oddziaływania. Teren objęty rewitalizacją leży poza obszarem zagrożenia powodziowego.

Wpływ na ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Brak oddziaływania.

Przedsięwzięcia związane z szeroko pojętą turystyką i agroturystyką – II grupa przedsięwzięć LPR

Wpływ na różnorodność biologiczną

W odniesieniu do przedsięwzięć związanych z szeroko pojętą turystyką i agroturystyką należy wskazać, że właściwie przeprowadzony proces inwestycyjny może skutkować pozytywnym wpływem na różnorodność biologiczną, niemniej budowa obiektów jak kompleks turystyczno- sportowy może wpłynąć negatywnie na różnorodność biologiczną.

Zakazy wprowadzone na obszarze chronionego krajobrazu pozwalają zachować walory przyrodnicze (bioróżnorodność) gminy i miasta Kunów. Szczególną rolę w ochronie różnorodności biologicznej spełniają lasy, ponieważ pomimo znaczących przekształceń nadal zachowują duży stopień naturalności, cechują się znacznym zróżnicowaniem siedlisk i są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt. Podobny efekt osiągnąć będzie przez zachowanie zadrzewień i zakrzewień - wpłynie ono korzystnie na gleby i zachowanie różnorodności biologicznej, ponieważ stanowią one siedlisko wielu organizmów, które w nieróżnorodnym krajobrazie rolniczym nie mogły by bytować. Znaczne powierzchnie lasów pozytywnie oddziałują na poprawę bilansu wodnego i ochronę gleb przed erozją.

– oddziaływania te mogą mieć charakter zarówno długookresowy (w przypadku trawle wprowadzonych zmian do środowiska) lub krótkookresowy, przemijający (dla działań na etapie realizacji – chwilowe zajęcie terenów zielonych przez maszyny i urządzenia)

Wpływ na chronione gatunki zwierząt i roślin i grzybów, Obszary Natura 2000

Spośród znaczących oddziaływań można wskazać wzrost oddziaływań negatywnych związanych z rozwojem turystyki. Zwiększenie ilości turystów w bliskim sąsiedztwie siedlisk czy obszarów Natura może skutkować ich zubożeniem. Szczegółowa analiza (oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy) powinna być zawarta w ocenach oddziaływania na środowisko przedsięwzięć kwalifikowanych wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 71). Szczegółowe wnioski mogą być generowane jedynie po przedstawieniu konkretnych zadań, szczegółowego projektu, lokalizacji.

– oddziaływanie to może mieć różne natężenie, w tym negatywne, skumulowane i wtórne w przypadku niewłaściwie wytyczonego obszaru działań.

Wpływ na drożność korytarzy ekologicznych

Brak wpływu na drożność korytarzy ekologicznych - brak w bezpośrednim otoczeniu.

Wpływ na zdrowie i warunki życia mieszkańców

Wszystkie zaplanowane projekty rewitalizacyjne w znacznym stopniu będą pozytywnie oddziaływać na warunki życia, a także na stan zdrowia mieszkańców i wpłyną na poczucie lokalnej tożsamości. Budowa nowych obiektów rekreacyjnych, a także stworzenie wysokiej jakości oferty turystycznej wpłynie pozytywnie na aktywizację mieszkańców miasta oraz możliwość wypoczynku i rekreacji zarówno mieszkańców, jak i turystów. W ramach projektów planuje się także poprawę dostępności i jakości oferty usług społecznych, w tym organizację warsztatów i zajęć aktywizujących różne grupy odbiorców, mające na celu pomoc osobom zagrożonym procesami wykluczenia i marginalizacji społecznej.

– oddziaływania pozytywne, długoterminowe.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Wpływ na stan wód powierzchniowych, jak i podziemnych będzie uzależniony od sposobu rozwiązania gospodarki ściekowej i odpadowej na terenie przeznaczonym dla usług turystycznych. W rozwiązaniach projektowych realizacji poszczególnych zadań należy bezwzględnie przestrzegać zakazu odprowadzania nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do gruntu. W przypadku miejsc postojowych i parkingów – wody opadowe (dla powierzchni powyżej 0,1 ha) należy odprowadzać po uprzednim oczyszczeniu od zawiesiny i substancji ropopochodnych. Gospodarka odpadami musi być uporządkowana, z zaprojektowaniem odpowiedniej ilości pojemników do gromadzenia odpadów, systematycznego ich opróżniania tak, aby

nie zalegały bezpośrednio na powierzchni ziemi. Przy zastosowaniu ww. zaleceń i oczywiście ich przestrzeganiu) oddziaływanie będzie niewielkie.

Należy dodać, że zachowanie czystych zasobów wód podziemnych, poprawa jakości wód powierzchniowych są kluczowymi zadaniami wynikającymi z mpzp i warunków użytkowania Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej i działania zaplanowane w ramach LPR powinny zostać tak zaprojektowane, aby nie wpłynęły ujemnie na stan ekologiczny wód powierzchniowych i podziemnych oraz na cele środowiskowe dla nich określone w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

- oddziaływanie mieszane, długoterminowe (w przypadku wprowadzenia trwałych zmian (kąpieliska, miejsca przebywania turystów) lub chwilowe (tylko w okresie realizacji)

Wpływ na stan powietrza

Wpływ tej grupy przedsięwzięć rewitalizacyjnych na stan powietrza będzie mieszany. Pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego w trakcie realizacji inwestycji i w okresie eksploatacji poprzez emisję pyłów i gazów, pogorszenie klimatu akustycznego – oddziaływanie chwilowe, przemijające. Zwiększenie ruchu samochodowego, w ramach zwiększonego ruchu turystycznego, to jednak negatywny aspekt realizacji. Skala przedsięwzięcia jest niewielka, ruch pojazdów również (zwiększony latem). Oddziaływanie pozytywne należy upatrywać w zainteresowaniu mieszkańców i turystów (szczególnie młodzieży) formami aktywnego spędzania czasu i nauki historii oraz obcowania (mądrym) z przyrodą.

- oddziaływania mieszane (w tym wtórne), długoterminowe

Hałas i wibracje

Wpływ tej grupy przedsięwzięć rewitalizacyjnych na klimat akustyczny będzie się przejawiał głównie w trakcie realizacji i będzie przejściowy. Gwar i głośne zachowania turystów mogą płoszyć zwierzęta, więc lokalizacja samej bazy turystycznej, jak i trasa ścieżki rowerowej powinna być przemyślana i przed przystąpieniem do projektowania i realizacji – skonsultowana z przyrodnikami.

- oddziaływania zarówno krótkotrwale (w przypadku wykonywania robót o charakterze budowlanym i adaptacyjnym) oraz długoterminowe (hałas „turystyczny”) o zmiennym natężeniu w zależności od zainteresowania i pór roku.

Wpływ na glebę i rzeźbę terenu

Wpływ tej grupy przedsięwzięć rewitalizacyjnych na rzeźbę terenu będzie znikomy. Nie planuje się robót w wąwozach i dolinach rzecznych, ani wykopów niszczących istniejącą rzeźbę terenu. Wpływ na glebę będzie uzależniony od sposobu rozwiązania gospodarki ściekowej i odpadowej na terenie przeznaczonym dla usług turystycznych. W rozwiązaniach projektowych realizacji poszczególnych zadań należy bezwzględnie przestrzegać zakazu odprowadzania nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do gruntu. W przypadku miejsc postojowych i parkingów – wody opadowe (dla powierzchni powyżej 0,1 ha) należy odprowadzać po uprzednim oczyszczeniu od zawiesiny i substancji ropopochodnych. Przy zachowaniu powyższych warunków wpływ na glebę będzie niewielki. Zachowanie potencjału gleb,

będzie realizowane poprzez przywrócenia walorów przyrodniczych, terenów zdewastowanych i zdegradowanych, a więc i ograniczenia zanieczyszczenia gleby oraz zmniejszenie zagrożenia erozją. Racjonalna gospodarowanie obiektami o charakterze turystycznym pozwoli zachować właściwy chemizm gleb i zapobiegać jej degradacji. - oddziaływanie mieszane, długoterminowe

Wpływ na krajobraz

Wpływ na krajobraz będzie korzystny dla terenów zdewastowanych lub zaniedbanych, a przeznaczonych dla usług turystycznych. Poprawi się estetyka tych terenów. Lokalizacja usług turystycznych może wpływać na ogólny widok otaczającego terenu przyrodniczego, jednak nie planuje się wysokich ani wielkich gabarytowo obiektów, które mogłyby przesłaniać piękne przyrodniczo widoki. Wpływ ten będzie więc niewielki. - oddziaływanie negatywne krótkookresowe na etapie realizacji i pozytywne długoterminowe w fazie eksploatacji.

Wpływ na klimat

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w turystyce nie będą mieć wpływu na klimat.

Wpływ na zabytki

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w turystyce nie będą mieć negatywnego wpływu na zabytki, wręcz przeciwnie – dla obiektów poddanych rewaloryzacji będą mieć wpływ pozytywny, trwałe.

Wpływ na zasady odprowadzania i oczyszczania ścieków

Jak opisano wcześniej, zasady odprowadzania i oczyszczania ścieków muszą być zachowane zgodnie z obowiązującym prawem. W rozwiązaniach projektowych realizacji poszczególnych zadań należy bezwzględnie przestrzegać zakazu odprowadzania nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do gruntu. W przypadku miejsc postojowych i parkingów – wody opadowe (dla powierzchni powyżej 0,1 ha) należy odprowadzać po uprzednim oczyszczeniu od zawiesiny i substancji ropopochodnych. Właściwe przeprowadzenie projektów LPR w tym aspekcie pozwoli na spełnienie wymogów RDW oraz ustaleń wynikających z AKOŚK.

Wpływ na gospodarkę odpadami

W przypadku prawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami na etapie realizacji i eksploatacji tj. gospodarka odpadami musi być uporządkowana, z zaprojektowaniem odpowiedniej ilości pojemników do gromadzenia odpadów, systematycznego ich opróżniania tak, aby nie zalegały bezpośrednio na powierzchni ziemi. Przy zastosowaniu w/w zaleceń i oczywiście ich przestrzeganiu) oddziaływanie będzie niewielkie lub nie będzie występować.

Wpływ na ochronę kopalni

Brak oddziaływania.

Wpływ na ryzyko zagrożenia powodziowego

Brak oddziaływania. Teren objęty rewitalizacją leży poza obszarem zagrożenia powodziowego.

Wpływ na ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Brak oddziaływania.

---

7 Opis przewidywanych działań mających na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją zadań LPR

Oddziaływanie celów i poszczególnych przedsięwzięć wskazanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy i Miasta Kunów na przyrodę (ożywioną i nieożywioną), w tym na twory przyrody obejmuje zarówno fazę budowy, jak i późniejszej eksploatacji. Zakres tego oddziaływania opisano w poprzednich rozdziałach.

Po przeanalizowaniu oddziaływań LPR określono, że „wąskim gardłem” przyjętych zadań realizacyjnych są oddziaływania na gatunki roślin lub zwierząt bądź krajobraz polegające na wchodzeniu w interakcje z siedliskami przyrodniczymi i siedliskami gatunków, obszarami chronionego krajobrazu i obszarami Natura 2000. Poziom szczegółowości informacji o przedsięwzięciach związanych z rozwojem turystyki i agroturystyki nie pozwala na skuteczne rozpoznanie skali ingerencji w powyższe aspekty środowiskowe. W związku z powyższym niezbędne jest planowanie lokalizacji i skali przedsięwzięcia oraz niejako uprzedzanie potencjalnych konfliktów. Konieczne jest, aby dokonać skrupulatnej i profesjonalnej oceny projektu w aspekcie jego dokładnego usytuowania, a co za tym idzie - spełnić wszelkie wymagania prawne dotyczące danych rozwiązań na konkretnym terenie. W przypadku, gdy uniknięcie negatywnego oddziaływania nie jest możliwe, realizacja projektów powinna uwzględniać działania łagodzące lub kompensacyjne.

Poniżej podano opis działań służących zapobieganiu i ograniczaniu oddziaływań na elementy środowiska przyrodniczego, mających zastosowanie w przypadku omawianego dokumentu. Z uwagi na wielkość oddziaływania nie jest wymagane prowadzenie działań kompensujących. Wystarczające są działania zapobiegające i ograniczające negatywne oddziaływanie.

Umiejscowienie całego obszaru rewitalizacji na terenie OChK Dolina Kamiennej i na terenie/w bezpośrednim sąsiedztwie obszar Natura 2000 nakłada na ten teren obwarowania ujęte we właściwych dokumentach ustanawiających przedmiotowy obszar. Dodatkowo niezbędne jest realizowanie zapisów 33 ust 1, art. 51 i 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz. 142) i mpzp.

Do podstawowych działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie oddziaływania na środowisko działań ujętych w Lokalnym Programie Miasta i gminy Kunów należą:

- lokalizowanie poszczególnych inwestycji i przedsięwzięć zgodnie z przyjętymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego regionu,
- przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska
- realizacja zadań zgodnie z podstawowymi zasadami działań minimalizujących oddziaływanie na etapie budowy i eksploatacji.

Ochrona przyrody – różnorodności biologicznej, siedlisk, obszarów chronionych

---

W celu ochrony stosuje się następujące rozwiązania:

- racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych;

- ochrona roślinności i zwierząt w obszarze prowadzonych prac;
- zabezpieczenie siedlisk naturalnych;
- planowanie inwestycji poza terenami atrakcyjnymi przyrodniczo (podmokłych, zalesionych);
- konsultacja z przyrodnikiem przebiegu tras turystycznych, rowerowych i lokalizacja bazy turystycznej;
- w przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych należy zezwolenie na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków podlegających ochronie (płoszenie, zniszczenie siedlisk itp.) a w razie potrzeby podjąć czynności kompensujące,
- zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji;
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- ochronę stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- szczególną ochronę ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Zbiorniki wodne i rzeki stanowią jedne z bardziej atrakcyjnych siedlisk przyrodniczych, dlatego należy otoczyć je szczególną ochroną. Inwestycje nie powinny wpływać na przebieg i stan zachowania wód płynących i stojących. Należy unikać wycinki drzew towarzyszących tym wodom, które stanowią korytarz ekologiczny. Prace budowlane przy prowadzonych zadaniach powinny być prowadzone tak, aby nie doprowadzić do pogorszenia stanu wód powierzchniowych.

Najważniejszą ekologiczną funkcją Obszaru Chronionego Krajobrazu jest ochrona zbiorników wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ochrona dolin rzeki Kamiennej jako istotnego korytarza ekologicznego w związku z czym i zapisy Uchwały XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej mają ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów. W dokumencie tym postuluje się zachowanie i ochronę zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków.

W celu ochrony wód stosuje się też następujące rozwiązania:

- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do gruntu;
- w przypadku lokalizacji miejsc postojowych i parkingów – wody opadowe (dla powierzchni powyżej 0,1 ha) będą odprowadzane po uprzednim oczyszczeniu od zawiesiny i substancji ropopochodnych;

- gospodarka odpadami będzie uporządkowana, z zaprojektowaniem odpowiedniej ilości pojemników do gromadzenia odpadów, systematycznego ich opróżniania tak, aby nie zalegały bezpośrednio na powierzchni ziemi;
- budowa kanalizacji z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni dla zwiększenia ilości ścieków objętych oczyszczaniem.

Ochrona powietrza

W celu ochrony powietrza będą zastosowane zadania objęte Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta i gminy Kunów do roku 2020 i Programem ochrony środowiska dla miasta i gminy Kunów na lata 2017 – 2020 i perspektywy 2021 – 2024 realizowanych przez gminę Kunów.

Ochrona zdrowia ludzi

Działania mające na celu ochronę powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, ochronę gleby i ochronę przed nadmiernym hałasem, są równocześnie działaniem na rzecz ochrony zdrowia ludzi. Dodatkowo, na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć pracownicy wykonujący roboty budowlane będą wyposażeni w stosowne ochrony osobiste właściwe dla danego rodzaju prac,

---

Ochrona przed hałasem i wibracjami

W celu ochrony stosuje się następujące rozwiązania:

- wykonanie wymaganych zabezpieczeń dla ochrony terenów zabudowy przed hałasem (cicha nawierzchnia);
- lokalizacja inwestycji z ominięciem obszarów chronionych akustycznie umożliwiającą dotrzymanie standardów akustycznych;
- stosowanie osłon akustycznych (w przypadkach, kiedy nie jest możliwe w inny sposób ograniczenie hałasu).

Ochrona ziemi i gleby

W celu ochrony stosuje się następujące rozwiązania: (głównie w trakcie realizacji zadań)

- niedopuszczanie do powstawania rozlewów materiałów płynnych, a w przypadku zaistnienia takiej sytuacji szybkie podjęcie działań dla zabezpieczenia miejsca rozlewu i usunięcia zanieczyszczenia;
- magazynowanie dostosowane do charakteru materiału lub odpadu, w tym np. stosowanie plandek, szczelne pojemniki, zadaszenia,
- minimalizowanie pylenia przy przeładunku;
- niedopuszczanie do nieuzasadnionego zanieczyszczenia dróg i terenów poza placem budowy, powodowanego w szczególności przez pojazdy budowy

- wyposażenie obiektów miejsca gromadzenia odpadów, sanitariaty, węzły socjalne i urządzone miejsca magazynowania materiałów, w tym substancji niebezpiecznych (w przypadku realizacji przedsięwzięć)
- w rozwiązaniach projektowych realizacji poszczególnych zadań będzie bezwzględnie przestrzegany zakaz odprowadzania nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do gruntu.
- w przypadku lokalizacji miejsc postojowych i parkingów – wody opadowe (dla powierzchni powyżej 0,1 ha) będą odprowadzane po uprzednim oczyszczeniu od zawiesiny i substancji ropopochodnych.

Ochrona krajobrazu

W celu ochrony stosuje się następujące rozwiązania:

- rewitalizacja obiektów zniszczonych i zdewastowanych dla przywrócenia ich estetycznego wyglądu i udostępnienie do zwiedzania.
- lokalizację obiektów turystycznych w sposób nie kolidujący z widokiem atrakcyjnych widokowo terenów.

Ochrona klimatu

W celu ochrony klimatu stosuje się następujące rozwiązania:

- ograniczanie zużycia paliw emitujących dwutlenek węgla (w nawiązaniu do planu ograniczenia niskiej emisji),
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii – solarów, ogniw fotowoltaicznych w budowanych obiektach

---

Ochrona przed powodzią

W celu ochrony stosuje się następujące rozwiązania:

- utrzymanie w dobrym stanie technicznym jazów, stopni wodnych i zbiorników retencyjnych,
- budowę małych zbiorników wodnych i oczek
- regulację odpływu ze stawów
- gromadzenie wody w rowach melioracyjnych i systematyczne ich czyszczenie umożliwiające odpływ wód
- retencjonowanie odpływów z systemów drenarskich
- zwiększenie retencji dolinowej

---

8 Rozwiązania alternatywne wraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

---

Za główny cel powstania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kunów przyjęto podniesienie jakości życia mieszkańców na zdiagnozowanych obszarach zdegradowanych. Rozwiązania przyjęte w Programie wytyczone zostały w sposób pozwalający na jak dokładniejszą i pełną realizację wspomnianego celu, dodatkowo, wpisując się w założenia aktów związanych z ochroną środowiska, tworzonych na szczeblu wspólnotowym i krajowym. Charakter dokumentu, jakim jest Lokalny Program Rewitalizacji narzuca ramy lokalizacyjne - wymagające rewitalizacji obszary zdegradowane – w związku z czym wprowadzenie rozwiązań alternatywnych podważałoby zasadność skuteczności procesu analizy obszarów zdegradowanych. Możliwości wariantowania wykazują głównie rozwiązania techniczne, technologiczne oraz, co ma duże znaczenie w przypadku wykonywania prac na obszarach sąsiadujących z siedliskami zwierzęcymi, czas wykonywania prac budowlanych. Rzetelna analiza wariantowa powinna być częścią każdego procesu oceny oddziaływania na środowisko czy Obszary Natura 2000.

---

9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

---

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów został opracowany plan monitoringu, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Na podstawie informacji zebranych w trakcie monitoringu, możliwe jest dokonanie oceny projektów i programów według wcześniej określonych kryteriów. System realizacji i wdrażania LPR dostosowany jest do schematu organizacyjnego obowiązującego w Urzędzie Miasta i Gminy Kunów w związku, z czym bezpośrednio za proces zarządzania odpowiedzialny będzie Referat Infrastruktury i Rozwoju w UMiG Kunów. Do głównych zadań będzie należało koordynowanie prawidłowości realizacji zaplanowanych działań, monitorowanie postępu w realizacji wszystkich projektów, kontakt z interesariuszami projektu i przeprowadzenie procesu ewaluacji.

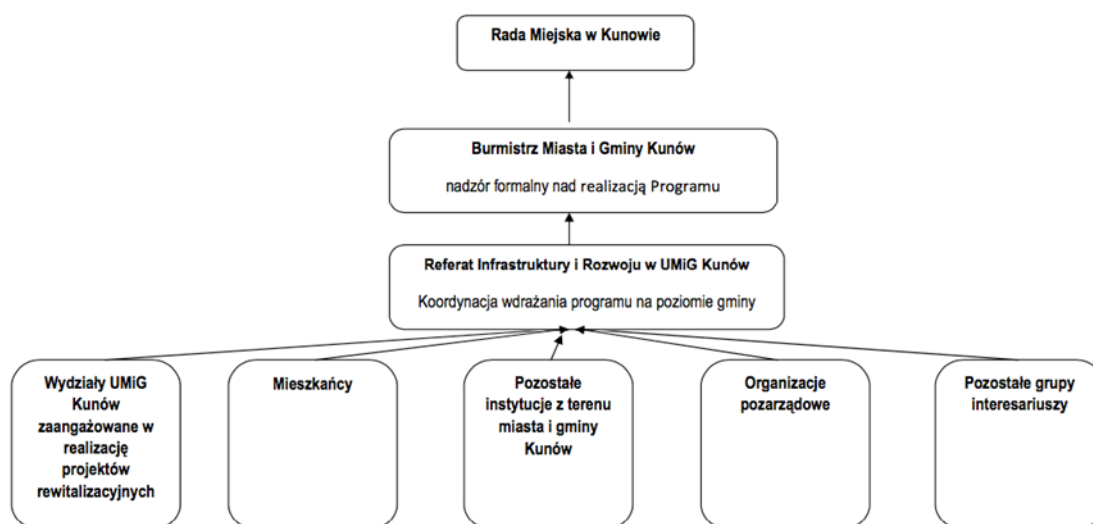
Do obowiązków referatu w zakresie prawidłowego zarządzania procesem realizacji programu rewitalizacji należeć będzie:

- prowadzenie monitoringu i ewaluacji rezultatów LPR;
- systematyczna ocena przyjętych założeń, realizacji celów;
- prowadzenie aktualizacji na podstawie gromadzonych materiałów, prowadzonych konsultacji, zgłaszanych uwag i przedstawianych nowych projektów rewitalizacyjnych;
- bezpośredni kontakt z interesariuszami programu;
- promocja LPR;
- koordynowanie strony internetowej utworzonej na potrzeby procesu rewitalizacji;

- organizacja działań partycypacyjnych;
- doradztwo przy przygotowywaniu projektów do dofinansowania ze środków unijnych;
- inne zadania zlecone w trakcie procesu wdrażania programu.

Burmistrz Miasta i Gminy Kunów sprawuje bezpośredni nadzór nad procesem wdrażania i przekazywania informacji o realizacji programu Radzie Miejskiej. Za realizację poszczególnych przedsięwzięć przedstawionych w programie odpowiedzialni będą poszczególni zaangażowani beneficjenci programu.

Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji założeń LPR oraz sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosą zakładany efekt. Monitoring jest kluczowym elementem umożliwiającym prawidłową realizację założonych celów, na podstawie przyjętych wskaźników i narzędzi monitorowania. Monitoring prowadzony będzie w ramach zasobów własnych Urzędu Miasta i Gminy Kunów.

Rysunek 9 - Proces wdrażania programu/przepływ informacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów (źródło: LPR dla Gminy i Miasta Kunów)

Zmiany formalne niewpływające na zasadniczą zmianę celów, obszarów działania, listy dokonywane będą przez pracownika referatu odpowiedzialnego za zarządzanie, monitoring i wdrażanie LPR. Zmiany formalne mogą być dokonywane na bieżąco, po zaakceptowaniu przez Burmistrza Miasta i Gminy Kunów. Zmiany wpływające na zakres i listę przedsięwzięć, zmianę celów i zmianę planu finansowego (obniżenie) wymagają zgody Rady Miasta i Gminy Kunów, jako podmiotu zatwierdzającego Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów.

Dokumentem podsumowującym proces monitorowania i ewaluacji będzie Raport z realizacji działań, który będzie uwzględniał stopień realizacji poszczególnych zadań, dane statystyczne oraz właściwe wskaźniki. Dokument ten będzie corocznie przygotowany przez Referat Infrastruktury i Rozwoju w UMiG Kunów i składany na ręce Burmistrza.

---

10 Możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko

„Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym”, sporządzona w ESOP dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96 poz. 1110) jest podstawowym dokumentem wspólnotowym regulującym kwestie transgranicznego oddziaływania na środowisko. Zgodnie z jej treścią oddziaływanie transgraniczne oznacza jakiegokolwiek oddziaływanie nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony. Oddziaływanie to może dotyczyć zarówno zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ale także flory, fauny, gleby, powietrza, klimatu, krajobrazu i pomników historii oraz warunków społeczno-gospodarczych spowodowanych zmianami powyższych czynników.

W myśl Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2017 poz. 1405) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji planowanych przedsięwzięć objętych decyzją środowiskowych uwarunkowaniach, decyzjami, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 i 10 (jeżeli w ramach postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko) oraz realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, o których mowa w art. 46 lub 47 przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko. Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się również na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie albo realizacja projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47.

Nie przewiduje się, aby realizacja *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Kunów* skutkowałą negatywnym transgranicznym oddziaływaniem w związku z czym nie ma obowiązku przeprowadzania ww. postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

---

11 Bibliografia

Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 13.10.2017r. w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów. (znak: WPN-II.410.162.2017.AN)

Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5.12.2017r. w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kunów. (znak: WPN-II.411.10.2017.AN)

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2017 poz. 519)

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2017 poz. 1405)

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018 poz. 142)

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1566)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 71)

POŚ dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2017 - 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021—2024

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),

Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985 z późn. zm.);

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),

Dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, z późn. zm.).

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW)

Uchwała nr LVII/387/06 Rady Miejskiej w Kunowie z dnia 31.05.2006r w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kunów.

Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911)

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Kunów na lata 2015 – 2020 „

„Gminna Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kunów na lata 2016 – 2020”

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta i gminy Kunów do roku 2020”, Kunów 2016

„Stan środowiska w województwie świętokrzyskim. Raport 2017”, Kielce 2017

„Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” opracowanymi przez Ministra Rozwoju (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016).

„Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym”, sporządzona w ESOP dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96 poz. 1110)

www.mapy.isok.gov.pl

www.mapy.geoportal.gov.pl

www.geoserwis.gdos.gov.pl

www.ostrowiec.geoportal2.pl

www.natura2000.gdos.gov.pl

www.isok.gov.pl